

MAI

ORIENTEERUJA ORIENTEERUJA

2006

nr.2 /91

**Algavad
Euroopa meistri-
võistlused**

**Jüriöö võit
taas Sauele**

**Meenutusi
talvest**

PRINTCENTER

TRÜKIB ORIENTEERUJAT

SISUKORD:

- 4** Lühiuudised
- 5** Euroopa MV on algamas
- 9** Katsevõistlused
- 10** Jüriöö jooks Ülemistel
- 12** Võistlused algasid
- 15** Noorendik
- 16** Talvised seiklused
- 20** O-kalender
- 22** Vöst väljas
- 23** Kiri Austraaliast
- 24** Rogaini EM 2005
- 26** Rändrahnud metsas
- 28** Talvisest EMV-st veel
- 29** Põhja-Ameerikast
- 32** Dr O-Trops
- 32** Võistluskutsed
- 38** Juhatuse otsused
- 39** TERVEX mess

Esikaanel: Kalevipoeg on taas Saue Tammele päralt

Foto: Harry Veide

Järgmine Orienteerujad ilmub:

nr 3/92 26. mail

Kaastööd Orienteerujasse nr 3/92 saata hiljemalt 16. maiks.

Väljaandja: Eesti Orienteerumislit www.orienteurumine.ee
 Peatoimetaja: Arvo Saal, tel 5531 235 arvo.saal@mail.ee
 Toimetus: ajakiri@orienteurumine.ee
 Sixten Sild, Maret Vaher, Jürgen Einpaul,
 Mihkel Järveoja, Kaidi Oone
 Keeletoimetaja: Aili Miks
 Kujundaja: Riju Johanson
 Kojukanne: Eesti Post
 Tellimine: Eesti Orienteerumislit
 eol@orienteurumine.ee, tel/faks 6398 681

Tellimishind aastaks 180 krooni. Arveldusarve: 10220034030010

Eesti Ühispank

Toimetusel on õigus kirju ja kaastööd nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastööd ei retsenseerita ega tagastata.

Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Ajakiri Orienteeruja ilmub 8 korda aastas.

Euroküpsuse näitamise aeg on käes

Eesti orienteurujatel on heameel tervitada orienteurumijooksu Euroopa MV-I ja MK-etapil osalejaid. Kuuendat korda võõrustab Eesti Orienteerumislit rahvusvahelise orienteurumislidu IOF tippvõistlust. Kolm korda, aastatel 1995, 1999 ja 2003 toimusid Eestis suusaorienteurumise MK-etapid. 1998. aastal korraldasime Otepääl orienteurumijooksu MK-etapi ja 2003. aastal Põlvas junioride MM-võistlused.

Euroopa MV on kahtlemata oma tasemelt ja ka rahvusvaheliselt meediahuvist lähtuvalt varem toimunud võistlustest kõrgetasemelisem. Pühajärvele koguneb kogu orienteurumise lipulaeva – orienteurumijooksu maailma paremik eesotsas mitmekordse maailmameistri Simone Luderiga Šveitsist. Väga tugeva jooksuvõime poolest tuntud Simonel on kindlasti meie maastikutüübil head võiduvõimalused.

Meeste osas on tase oluliselt ühtlasem ja igal alal võib olla 10-20 medalinõudlejat. Kaheksa aastat tagasi ei pääsenud noor prantslane Thierry Gueorgiou meie metsades parimate hulka, kuid on vahepeal tõusnud mitmekordseks maailmameistriks. Äkki seekord õnnestub tal paremini! Meie maastikutüüp avab ukseid paljudele riikidele, kuna võtab ära Skandinaaviamaade ülitehnilise maastiku eelise. Seetõttu peaksid olema väga konkurentsivõimelised Venemaa, Balti riikide ja ka alati tugevad Šveitsi mehed.

Võrreldes kaheksa aasta taguse MK-etapiga, mis toimus Päidla palu metsades, on orienteurumises palju muutunud. Orienteerujad on tulnud oma võistlustega inimeste hulka. Varasemad, tihti porised võistluskeskused on vahetunud korralike spordiareenide vastu, kuhu saab mugavalt tulla ka tänavakinga ja ülikonnaga.

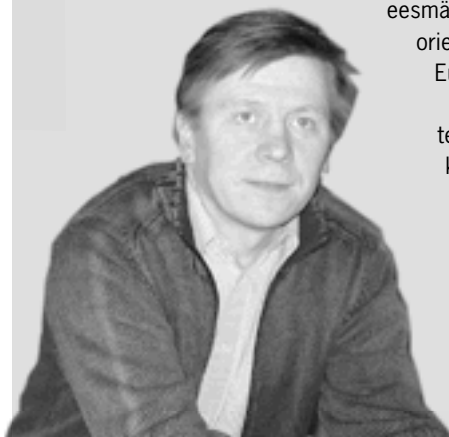
Otepäa, Kääriku ja Haanja suusaastaadionid ning Tartu Raekoja plats on võistluste läbiviimise kohana peaaegu ideaalsed. Olemasolev infrastruktuur hõlbustab üldkorraldust, kuid rajameistritele on see suur väljakutse. Reeglina jäävad orienteuruja jaoks parimad maastikuosad inimtegevuse piirkonnast kaugemale ning hea raja tegemine nõuab rajameistrilt rohkem mõttetööd ja kompromisse iseendaga.

Euroopa MV läbiviimine on loogiline jätk kolm aastat tagasi Põlvas toimunud junioride MM-võistlustele. EOL-i arvates annab kodus toimuv rahvusvaheline tippvõistlus motivatsiooni jätkata toonastele junioridele aga ka põlvkonnale, kelle liider Olle Kärner on jõudnud vastupidavusala tegija jaoks parimasse ikka. Uus võistlus annab uue väljakutse korraldajatele. Muidu võib meie korraldusmeeskond "rooste minna" ja areng seiskuda.

Orienteurumine on ala, kus võrdsete heitluses võib tuttav maastikutüüp anda eelise. Meie suurimad medalilootused Euroopa MV-I on seotud Olle Kärneriga. Kuid head esinemist ootan kõigilt, kes koondisesse pääsesid. Eesti Orienteerumislidu

eesmärk ja usun, et ka kõigi meie orienteurujate unistus, on saada Euroopa MV medal!

Soovin Euroopa MV võistlejatele ja korraldajatele parimat kevadisel Eestimaa!

Leho Haldna
26.04.2006

10 AASTAT TAGASI

Orienteeruja nr. 3/15 ilmus 30. mail 1996. aastal.

Sixten Sild ja Külli Kaljus avasid hooaja edukate startidega MK etapil Lätimaal. Sixten võitis, Külli oli kolmas. Kohe pärast seda said mõlemad kaks Eesti meistri tiitlit, võites nii lühiraja kui ka öise tavaraja meistrivõistlustel.

Esilehel oli juttu veteranide varakevadisest reisist MM-võistlustele Lõuna-Hispaaniasse, kus osales 209 võistlejat Eestist. EOL-i volikogu jagas projekti „Liigu looduses“ toetusi ja kuulutas välja konkursi tegevdirektori leidmiseks.

Orienteerumise taassündi 50ndatel meenutasid Heino Mardiste, Endel Isop ja Anto Raukas. Tolle aja orienteerumine seondub peaaesjalikult matkajate kokkutulekute ja pioneeritööga. Organisatsiooniliselt kuulus orienteerumine matkamise juurde. Harry Lemberg kirjutas kestusjooksja treeningust võistlusperioodil.

Orienteerujas olid Eesti meistrivõistluste, Jüriöö jooksu, MK etappide, lves-3 jt võistluste protokollid ning suvine võistluste ja päevakute kalender.

Vana O-portaal uues ja põnev kus

Veebileheküljel World of O on klassikaline orienteerumisportaal, mis viimastel aastatel oli mõnevõrra stagneerunud. Kuid nüüd on lehekülje autor Jan Kocbach välja tulnud uue ja parema variandiga, mille tuumaks on muljetavaldav uudistemootor, mis vähendab tublisti o-huvilisest netisurfaja vaeva.

Jan Kocbach tegi oma lehekülje juba esimeste o-portaalide hulgas ning see oli tegelikult erinevate orienteerumisteemaliste linkide kogu. Tol ajal ei olnud selliseid lehekülgi kuigi palju. Situatsioon on aga tänaseks muutunud. Aastate jooksul on tekkinud rohkesti o-lehekülgi ning neid on ka kadunud ja lingikogu on olnud üha raskem aktuaalsena hoida. Nüüd on Jan lehekülge edasi arendanud ning välja töötanud meetodid O-uudiste kogumisest kogu maailma veebilehekülgedelt. Pärast testimist on portaali uus versioon avatud ning on tõesti muljetavaldav.

World of O hangib praegu uudiseid enam kui 60-lt interneti orienteerumisleheküljelt – nii uudisportaalidest, riikide orienteerumislitidest, kui ka paljude tipporienteerujate kodulehekülgedelt ning neid skanneeritakse päevasel ajal regulaarselt iga pooleteise tunni järel, et lugejad saaksid alati kätte värskemad uudised. Leheküljel on pealkirjad, uudiste lühikesed sissejuhatused ja loomulikult link uudise juurde. Lisaks sellele on võimalik kasutada filtreid, leidmaks uudiseid mingis kindlas keeles või kindlast riigist.

World of O asub aadressil <http://worldofdo.com> ning on kindlasti uudistamist väärt. Saadaval on ka lehekülje eriversioon käsivarutitele ja mobiiltelefonidele – vt. <http://mob.worldofdo.com/>

LÜHIDALT

65. Rabajooksu võitis Vjatšeslav Košelev ajaga 18.24. Järgnesid Erkki Aadli (20.22) ja Meelis Piirsalu (20.51).

Naistest oli kiireim Katrin Kuusk 23.43-ga. Teisena lõpetanud Kirti Rebane sai ajaks 23.56 ja kolmandana finišeerinud Kadri Maasik 24.54.

Euroopa meistrivõistluste ajaloost

Esimesed Euroopa meistrid orienteerumisjooksus selgitati Norras 22. septembril 1962. aastal. Osalesid üheksa riigi sportlased. Meistriteks tulid Ulla Lindkvist (Rootsi) ja Magne Lystad (Norra).

Teised Euroopa meistrivõistlustused toimusid kaks aastat hiljem Šveitsis. Võitsid Margit Thommen (Šveits) ja Erkki Kohvakka (Soome) ning teatejooksus Rootsi naised ja Soome mehed.

Järgmiste Euroopa meistrivõistlusteni kulus 36 aastat. Need korraldati 2000. aastal Ukrainas. Truskavetsi rasketelt radadelt pärineb ka Eesti koondise senini parim koht Euroopa meistrivõistlustelt - Maret Vaher lõpetas tookord kuuenda kohaga. Tavarajal oli naistest parim norralanna Hanne Staff, meestest võitis venelane Valentin Novikov. Lühiraja parimad selgitati linnalähedases pargis. Naistest võitis Jenny Johansson Rootsist ja meestest päris teise kulla Valentin Novikov. Teatejooksudes tulid meistriteks Norra naised ja Šveitsi mehed.

Neljandat korda selgusid Euroopa parimad 2002. aastal Ungaris. Võitsid lühirajal Gunilla Svärd (Rootsi) ja Mihhail Mandlejev (Venemaa), tavarajal Simone Luder (Šveits) ja Thomas Bührer (Šveits), sprindis Vroni König-Salmi (Šveits) ja Emil Wingstedt (Rootsi) ning teatejooksus Norra naised ja Soome mehed.

Viiendad Euroopa meistrivõistlustused toimusid 2004. aasta juulis Taanis. Meistriteks tulid lühirajal Hanne Staff (Norra) ja Thierry Gueorgiou (Prantsusmaa), tavarajal Simone Niggli-Luder (Šveits) ja Kalle Dalin (Rootsi), sprindis Simone Niggli-Luder (Šveits) ja Emil Wingstedt (Rootsi) ning teatejooksus Rootsi naised ja Soome mehed.

Eesti võistkond 2000. aasta EMil Ukrainas Truskavetsis.

Suvised rattavõistlustused

Kevad on täies hoos ja rändlinnudki juba kodutanumale jõudnud. Rattaorienteerumise hooaeg algab tõsisemate võistlustega 20. mail, kui kogunetakse Värskasse traditsioonilisele Peko MTBO-le.

Juba nädal hiljem, 24.-26. mail toimub Võrus ja Haanjas meie selle aasta rattaorienteerumise tähtsündmus Eesti MV ja BikeEst 2006.

Peamiselt viimase võistluse, aga ka 10.-11. juunil Soomes peetavate katsevõistluste põhjal määratakse koondis esindamiseks Eestit 9.-14. juulil Joensuu toimival IV rattaorienteerumise maailmameistrivõistlustel.

Sel aastal toimub augusti lõpus septembri algul Poolas, Varssavis veel teinegi tiitlivõistlus – esimesed Euroopa meistrivõistlustused rattaorienteerumises.

Arbo Rae

Head orienteerumissõbrad!

Euroopa Meistrivõistlused ja Maailmakarika etapp on algamas.
Tere tulemast! Welcome to European Championship and World Cup Event!

MARGUS SARAP

Osalejaid on 31st riigist. Korraldajatel on ettevalmistustööd lõpetatud ja nüüd tuleb püüda realiseerida nädalane pikk võistluste programm. Võistluskeskus Pühajärve Puhkekeskuses avatakse ametlikult 6. mail, aga sekretariaat sättis ennast valmis juba 5. mail.

Võistluste esimene päev, 7. mai saab alguse hommikul kell 9 sprindi eeljooksude startidega Otepää spordihoone juurest. Pealelõunaks kolitakse Tartusse, et joosta sprindifinaalid. Sellele eelneb kell 15 võistluste avamine Raekoja platsil.

Eelstart on Tartus TÜ Spordiklubi spordihoonest Ujula 4 kell 15.23. Seal jooksevad võistlejad mööda Emajõe kallast Kaarsilla juurde, kust nad suunatakse starti Raekoja platsile. Võistluspaiga asetus on planeeritud sellisena, et võistlejad finišeerivad samuti Raekoja platsil. Oleme püüdnud teha nii, et pealtvaatajad saaksid võistlustest võimalikult hea ülevaate. Lisaks on meil teadustajaks juunioride maailmameistrivõistlustelt tuntud Jorn Sundby. Autasustamine toimub Raekoja platsil kell 18. Võistlus lõpeb kella 19 paiku, mil peaksid olema finišis ka B-finaalide jooksjad.

8. mail suundub võistlus Haanja suusastaadionile, kus esmalt peetakse lühiraja eeljooksud. Startide algus on planeeritud kella 12ks, et kõik võistlejad jõuaksid õigeaegselt kohale. 9. mail toimuvad Haanjas lühiraja finaali võistlused, mille stardid algavad samuti kell 12. Kella kolmeks on võitjad selgunud ning 15.30 paiku toimub autasustamine.

10. mail on kõigil võistlejail puhkepäev. 11. mail algavad tavaraja eeljooksud Käärikul kell 11. Finišeeritakse Kääriku suusastaadionil ning kell 14 peaksid olema finalistid selgunud.

12. mail on tavaraja finaali päev. Stardid algavad kell 11.00. Kuna radade planeering näeb ette startide asumist võistluskeskusest umbes 5 km kaugusel, siis pannakse käima bussid Otepää suusastaadioni ja startide vahel. Loodame, et keegi võistlejatest starti ei hiline. Tavaraja finalistid lõpetavad Otepää suusastaadionil ning kell

15 peaksid võitjad teada olema, 15.30 paiku toimub samas autasustamisteremoonia. Pealelõunal algab rahvavõistlus Ilves-3, nii et kõigil pealtvaatajatel, kel vähegi tahtmist avaneb võimalus joosta EM lähedastel radadel, suurem osa punkte peaks kattuma.

13. mail toimub Euroopa meistrivõistluste viimane võistlusala, teatejooks, kus kolmeliikmelised võistkonnad lähetatakse rajale kell 10.30. Esmalt tormavad metsa naised ning nende järel mehed. Nii jätkub pinget kogu võistluse ajal.

Võistluse käik on planeeritud päris huvitavana, mehed läbivad võistluspaiga suusastaadionil kaks korda, naised üks kord. Nii et pealtvaatajatel peaks olema kogu jooksust hea ülevaade. Lisaks on kogu võistluse aja metsas raadiopunktid, millest antakse info võistluspaika ning teadustaja saab edastada hetkeinformatsiooni.

Teatevõistlus peaks lõppema kella 13 ajal, nii et autasustamisteremoonia toimub kell 13.30. Öhtul on Pühajärve puhkekeskuses võistlejatele lõpuõhtu.

Ilves-3 teine päev algab kell 16 ning 14. mail kolmas päev kell 12. 14. mail tuleb meil küll natuke koomale tõmmata, sest samal ajal antakse start Tartu nelikürituse Jooksumaratonile. Loodame, et kõik laabub.

Lõpetuseks täname meie võistluste sponsoreid: Hansapank, ISC (Ilves-Extra), Elioni, Tartu linn, Hekotek, Ordi, Eesti Päevaleht, Falck Lõuna-Eesti, Tak-Soft, A.Le Coq, Racom, Pinterikeskus, Areal Disain, Evergreen. Samuti tänusõnad Tehvandi Spordikeskusele, TÜ Akadeemilisele Spordiklubile, klubile Tartu Maraton, Lutsu talule, Kurgjärve Spordibaasile, Haanja Puhke- ja Suusakeskusele, OK Põlva Kobras ja OK Võru meile kaasaaitamise eest.

Täname kannatlikkuse ja vastutulelikkuse eest meie majutajaid: Pühajärve Puhkekeskust, Karupesa hotelli, hotelli Bernhard ja Madsa Puhkeküla.

Euroopa meistrivõistlused algavad

Kauaoodatud Euroopa meistrivõistlused on kohal, ja päris meie tagahoovis. Mis võiks olla koondisele veel parem, kui võistlemine tuttavalt maastikutüübil? Samas on kodupubliku ja avaliku tähelepanu poolt võistlejatele seatud ootused kindlasti kõrgemad kui tavaliselt.

MARKUS PUUSEPP

Sel hooajal tuli koondist lisaks peatreener Tarvo Avastele vabatahtlikuna juhendama Timo Suppi, kes pakub abi nii nõu kui ka jõuga. Tänu

Timo ja Tarvo koostööle on ka laagrielu ja seal läbiviidavate treeningute korraldamine lihtsustunud.

Ettevalmistushooajal oli A-koondisel 4 ja B-koondisel 3 laagrit, kus treeniti koondise treenerite silma all ning peeti loenguid nii treeningutest kui ka muudel ettevalmistusega seonduvatel teemadel. Baasettevalmistuslaagrites sai igaüks treenida vastavalt oma äranägemisele ning küsida silmast-silma nõu kõikvõimalike ettevalmistust puudutavates küsimustes. „Kõik ettevalmistuskoondise liikmed, kes minult treeningute planeerimise ja analüüsimise osas nõu ja abi küsisid, said piisavalt aega ja tähelepanu. Ma vähemasti ise arvan nii ja loodan, et sportlased teisiti ei arva,“ kirjeldab Tarvo olukorda.

Enamuse ajast treenisid sportlased siiski üksi, planeerides ja analüüsid oma treeninguid ise. Seepärast võis tekkida olukord, et ei osatud enda seisundit hinnata ning tehti mõningaid möödalaskmisi. „Kõige enam tegi ehk muret ületreenimise oht,“ ütleb Tarvo. „Ma

Eesti koondis Euroopa MV-I

H21
- **OLLE KÄRNER**
Sportnet/ Leksands OK (SWE)

- **MAREK NÓMM** -
SK Saue Tammed/ Hiisirasti (FIN)

- **ANDREAS KRAAS**
SK Saue Tammed/ OK Roslagen (SWE)

- **RAIN EENSAAR** -
OK Põlva Kobras/ OK Roslagen (SWE)

- **ERKKI AADLI**
SK Saue Tammed/Ikaalisten Nouseva-Voima (FIN)

- **MARKUS PUUSEPP** -
OK Võru/OK Triangeln (SWE)

- **SANDER VAHER**
OK Põlva Kobras/OK Triangeln (SWE)

D21 A-koondis
- **KIRTI REBANE** -
SK Saue Tammed

- **ANU ANNUS**
Värskä OK Peko/ Kalevan Rasti (FIN)

- **ANNIKA RIHMA** -
OK Põlva Kobras/ Hiisirasti (FIN)

- **MARET VAHER**
OK Põlva Kobras/ Hiisirasti (FIN)

- **MERIKE VANJUK** -
OK Kape

- **LIIS JOHANSON**
OK Põlva Kobras

- **VIIVI-ANNE SOOTS** -
SK Saue Tammed

rääkisin igas ettevalmistuslaagris nagu papagoi sellest, kui oluline on kuhjuv väsimus ära tunda ja õigel ajal treeningplaani muuta ja koormus maha võtta.“

Kahjuks ei tundnud Annika seda õigel hetkel ära. „Pärast seda, kui jaanuari lõpus Taanist kodumaale naasesin ja tõsiselt trennima hakkasin (vahepeal isegi 3x päevas, enamjaolt 2x), ilmsed pärast paari kuud ületreenimise nähud,“ ütleb ta. Tarvo nendib, et kuna orienteerumine on siiski individuaalala, ja sel alal on edukad enamasti ju pigem kinnise loomuga inimesed kui suured suhtlemiskunstnikud, on samas paratamatu, et tekkivad probleemid võivad olla tingitud just vähesest suhtlemisest ja tagasisidest.

Tarvo sõnul võivad ülejäänud koondislased talvise ettevalmistusega rahule jääda. Need, keda eelmisel hooajal vaevasid vigastused, on paranenud. Nad on osanud nüüd doseerida koormusi õigesti ja saavad tervena tiitlivõistlusele vastu minna.

Enda võistlusvormist annab ülevaate Sander: „Üldiselt võib ettevalmistuse käiguga rahule jääda, kuid on olnud ka väiksemaid tagasilööke. Näiteks hüppeliigese väänamine aastalõpuvõistlusel, Göteborgi o-tehnika laagri vähene tulemuslikkus paksu lume tõttu ja haigestumine päev enne Jüriöö jooksu.“

Andreas: „Ettevalmistus on läinud vastavalt võimalustele. Olen saanud tööd ja trennimist varasemast paremini sobitada. Selle tõestuseks on tänava suurenenud laagripäevade arv. Olen harjutanud kvaliteetsemalt. Seda peamiselt tänu koondise treeneritandemi jõupingutustele.“

Katsevõistlused:

Koondise katsevõistlused toimusid 15. ja 16. aprillil Tabina ja Tammeveski-Kapera kaartidel. Laupäeval oli kavas lühirada ja pühapäeval tavarada. Mõlemalt distantsilt pääses koondisse 4+4 liiget. Kuna koondisekohti oli vaid 7+7, siis tuli loota, et vähemalt üks nelja hulka pääsenutest on kattuv. Nii läkski ja lõpptulemusena tuli mõlemas klassis üks võistkonna liige lisaks määrata.

„Olen võistkonna koosseisuga väga rahul. Võistkonda pääsesid kõik, keda ma talvise ettevalmistuse põhjal seal näha lootsin. Seekord oli potentsiaalseid kandidaate rõõmustavalt palju ja konkurents koondisse, eriti meeste osas, päris pingeline,“ avaldab Tarvo Avaste rahulolu. „Kui veel võistkonna koosseisust rääkida, siis on veidi kahju, et mõned noored mehed ei suutnud erinevatel põhjustel katsevõistlustel oma potentsiaali realiseerida (kes oli sõjaväes, kes haiguste ja vigastustega hädas). Samuti on naiste konkurents Piret Klade ja Kati Rooni

Maret Vaherile kuulub seni eestlaste parim koht EM-lt

Kas tead, et Sinu 2000. a. Ukrainas Truskavetsis esimestel kaasaegsetel Euroopa meistrivõistlustel saavutatud 6. koht tavarajal on senini eestlaste parim tulemus sel tiitlivõistlusel?

Kas tõesti? Seda ma küll ei teadnud. Loodetavasti purustatakse see "rekord" õige varsti!

Mida Sa tollest jooksust mäletad?

Mäletan võrdlemisi detailiselt, üks ma kordasin seda rada mitu korda mõttes ja kaarti vaadates üle ka. Pealegi oli Ukraina piisavalt eriline koht, nii oma infrastruktuuri kui ka looduse tõttu. Minu teada ei olnud ma sinna riiki varem ega ka

nooruses, N Liidu ajal, orienteeruma sattunud. **Kas olid lihtsalt nii heas vormis või oli see juhus?**

Kindlasti ei olnud mu hea koht juhus, tavarada ei ole loterii. Pealegi oli rada lisaks tehnilisele poolele ka füüsiliselt nõudlik: 9,2 km, 16 KP, 270 m tõusu. Minu aeg oli 1:11.53. Enne starti, ammugi mitte ka rajal, ei mõelnud ma tulemuse peale ega tundnud mitte mingit soorituspinget. Seepärast jooksingi lihtsalt oma jooksu. Võistkonna liidriks oli tollal Külli (Kaljus, nüüd Pirksaar) ja nõnda pääsesin ma võistluseelsest ennustamistest ja muust soolapuhumisest lihtsalt.

Mulle tundub, et olen nii mõnelgi võistlusel enne ja pärast Truskavetsi olnud palju paremas jooksuvormis, kuid korralik tulemus on jäänud vormistamata. Eks ikka selle 15 cm pärast, mis kõrvade vahel...

Kaardipilt oli ju üsna erinev sellest, mis Skandinaavias või Eestis, kuidas said sellega kontakti?

Eeljooks päev varem oli tõesti nõ tavalise Kesk-Euroopa stiilis maastikul: hea joostavusega mets, sekka mõned tihnikud ja uhteorud. Seepärast võttis ikka hetkeks tummaks küll, kui stardihetkel finaali kaardi kätte sain - see oli suures osas valge leht rohkete pruunide joontega. Aga kus on teed ja majad ja lagedad, oleksin tahtnud küsida. Järgmisel hetkel aga

kindlasti enamaks võimelised, kui nad katsevõistlustel näidata suutsid.

Ootused ja lootused EM-il

Koondise võimalusi EM-il hindab peatreener Tarvo Avaste: „Sellel EMil on kodupubliku poolt võistlejatele seatud ootused kindlasti kõrgemad kui tavaliselt. Loodan, et need ootused ei tekita võistlejates liigseid pingeid ja et nad oskavad ennast õigesti häälestada. Kodusel tiitlvõistlustel tuleb osata oma tegevust ja emotsioone eriti kontrollida, et kodustel maastikel võistlemise eelis täielikult ära kasutada. Kui siin, pea seljas ja iga hinna eest supertulemust lajatama minna, võib kukkumine olla õige valus.

Minu ootus kõigi koondislaste suhtes on ühene: igaüks peab oma tänasele tasemele vastava tulemuse ära jooksuma. Ma ei oota, et keegi üle oma varju peaks hüppama ja loodan, et pöidlahoidjad oskavad oma ootused samamoodi seada. Meeste koondise liidrikt Ollelt loodan medalit, aga samas annan endale aru, et see ei ole kerge ülesanne.

Ülejäänud mehed seadsid sügisel eesmärgiks 25 parema hulka jõudmise. See oleks tulemus, millega võiks igaüks neist kindlasti rahule jääda. Naistest peaks nii Maret kui ka Anu olema võimelised jooksuma 12 parema hulka. Mõlemad on kogenud sportlased, mõlemad on hästi valmistunud ja ma usun, et nad suudavad õigel päeval õige tulemuse ära joosta. Kirti oli katsevõistlustel oodatust tagasihoidlikum, aga tema vorm on tõusuteel ja ma arvan, et ta ei tohiks Maretile ja Anule EMil oluliselt alla jääda.

Viivi on kogenud sportlasena lühirajal kindlasti heas löögihoos, korrektne esitus annaks koha 25 parema hulgas. Annikal on head võimalused eeskätt sprindis ja lühirajal, 25 hulka jõudmine oleks rahuldav tulemus, aga ma usun, et õnnestumise korral on Annika võimeline palju enamaks. EMI debütandid Merike ja Liis võiksid rahule jääda ka A-finaali pääsemisega, ent usun, et A-finaali pääsesdes pole ka neile 25 hulka jõudmine ülejökäiv ülesanne.

Teates on naistel potentsiaali jõuda kuue parema hulka, meestel oleks õnnestumine koht kaheksa parema hulgas.“

Mareti ootused EM-ilt: „Teha ilus sooritus, joosta kiiresti ja täpselt. Oma EMI parimat kohta (6. koht tavarajalt, Ukraina 2000) on vist pisut ebareaalne soovida parandada, pealegi sõltub see teistest võistlejatest. Aga veel puhtamat jooksu - miks ka mitte!“

Ollegi ei sõnasta oma eesmärke nii selgelt, kuid mõningast aimu nendest võib saada tema koduleheküljelt: „Täpselt kuu aja pärast on EM-i lühiraja finaali 9. mail Haanjas. Tavaraja medalid jagatakse kolm, teate omad neli päeva hiljem. Mis peab muutuma nende 30 päevaga, et EM-il oma eesmärke saavutada?“

tundsin ära - see on ju täpselt samasugune kaart, kui oli 1987. a. Tšetšeenias N Liidu noorte meistrivõistlustel, kus ma 14aastasena N17 klassi rajaga võrdlemisi hädas olin. Tolle võistluse võitis Triin Jaaniste (nüüd Triin Vask), kes tegi mulle selgeks, et sellise kaardiga on võimalik joosta ja isegi võita!

Nii ma kindlalt ja kiirelt alustasingi: jälgisin pingsalt kõrgusjooni ja sundisin end kaardiilt välja lugema, kui palju ma KPsse jõudmiseks tõusu pean võtma. Kui aga selgus, et KP asub sama joone peal, kus olengi, siis ei andnud ma ahvatlusele järele ega tormanud 100 m allpool paistvasse KPsse numbrit kontrollima. Niisama lihtne see oligi! Tegelikult otsustati lõppjärjestus suures osas ära juba 3-4 esimese punktiga.

Küsis Sixten Sild

EOC
2006 - ESTONIA

**Orienteering
WORLD CUP**

Suursponsorid

Hansapank

ISC
SPORDI- JA LABA-AJA RÕIVAD
SPORTSWEAR, LEISURE CLOTHING

Euroopa meistrivõistlused Maailmakarika etapp orienteerumises

6-14. mai 2006, Otepää

7. mai, pühapäev Tartu	kell 15.00 Võistluste avamine Raekoja platsil kell 15.30 Sprindifinaalide algus
9. mai, teisipäev Haanja	kell 12.00 Lühiraja finaalide algus
12. mai, reede Otepää	kell 11.00 Tavaraja finaalide algus
13. mai, laupäev Otepää	kell 10.30 Teatevõistluse algus

Info: eoc2006@mail.ee, www.eoc2006.ee

**Ilves-3 mitmepäeva
orienteerumisvõistlus, Otepää**

TARTU

Orienteerumismaailma vägevad käisid EM-iks valmistumas

SIXTEN SILD

Tugevaimad ja jõukaimad orienteerumisriigid Rootsi, Norra, Soome ja Šveits valmistavad alati oma koondisi MMvõistlusteks väga põhjalikult, korraldades koondisele eelnevalt 3-4 treeninglaagrit MM-treeningmaastikel ja valides ka kodusteks katsevõistlusteks võimalikult lähedase iseloomuga maastikke.

Kuidas on aga lood Euroopa meistri-võistlustega? Huvi nende vastu on samuti tõsine, kuid ajalised ja rahalised ressursid sunnivad piirduma 1-2 laagriga kohapeal. Sügisel jäid pärast Euromeetingut paariks päevaks Eestisse siinsete maastikega tutvuma norralased ja rootslased ning nüüd olid norralased 2 nädalat enne EM-võistlusi taas platsis.

Juba enne neid olid mitu päeva siinkandis harjutanud Soome ja Šveitsi koondised ja veel kõige varem käis kohal Suurbritannia eliit eesotsas 2003. aasta sprindi maailmameistri Jamie Stevensoniga. Nende külaskäigu ajal oli lumikatte paksus EM-treeninglaagri maastikel siiski kahjuks veel ligi pool meetrit ning kiiresti liikuda õnnestus neil ainult Karjalaskevõistlusel ja Lihavõttesprindil.

Olulisemad EM-treeningud toimusid sellistel kaartidel nagu Mägestiku, Vällamäe, Madsa, Kirikumäe, aga harjutati ka Käärakul (mitte segi ajada Käärikuga!) ja Pühajärve puhkekodu ümbruse sprindikaardiga. Varasemate aastate suurvõistlused Eesti ja Baltikumi maastikel on näidanud, et ehkki Skandinaaviamaade ja Šveitsi tiheda infoga ja tehniliselt nõudlikelt maastikelt meie maastikele tulek on üleminek keeruliselt lihtsamale, ei suuda kaugelki kõik ässad meie maastike spetsiifikaga paari treeningu jooksul kohaneda.

Üks segav asjaolu on väidetavasti harjumuspärasest kehvem läbitavus, mille kohati muudavad lausa vastikuks tuulemurd ja tihedasse võssa kasvanud raiesmüürid. Teine oluline moment on pinnavormide suhteline detailiveaesus, mistõttu laugedel ja ümaratel vormidel liikudes on vaja kasutada teistsugust taktikat, kui detailiderohketel Skandinaavia-tüüpi maastikel.

Allakirjutanul oli võimalik näha mõningaid Soome, Norra ja Šveitsi koondise treeninguid, samuti Suurbritannia koondise liikmete esinemist Karjalaskevõistlusel ja Lihavõttesprindil.

Peab kohe nentima, et reeglina kohaneti Eesti maastikega hämmastavalt kiiresti. Laagri lõpus näidati kiirematel treeningutel

Vroni König-Salmi ja Simone Niggli-Luder jooksid katsevõistlustel väga kiiresti.

Norralaste peatreener Jarle Ausland uurib Orienteerujat.

Øystein Kvaal Østerbo Norrast Pühajärve sprindirajal.

2003. aasta maailmameister Jamie Stevenson tekitas Pikakannu kooli lastes furoori.

juba selliseid kilomeetriaegu, mida eeldavad parimatelt ka EM-i korraldajad. Mõnigi teevalik ja selle ajalised tulemused valmistasid üllatuse rajameistrilegi.

Üldiselt jätsid Haanja kõrgustikul asuvad Vällamäe ja Kirikumäe maastikud külalistele parema läbitavuse mulje kui Otepää läheduses olevad Sihva ja Mägestiku. Hakkama saadi siiski igal pool.

Šveitsi koondis näitas oma tugevust, osaledes Eesti koondise lühiraja katsevõistlusel. See toimus Vällamäel valitsenud lumerohkuse tõttu hoopis parema läbitavusega Tabinal. Tulemused ei jätnud kahtlust, et eestlastel tuleb EM-il kahtlemata tegemist väga tugeva konkurentsiga – kommentaari alguses nimetatud riikide koondised on omandanud meie maastikel kiiresti ja täpselt liikumise kunsti

ega kavatse lasta ennast üllatada.

Tore Sandvik, üks Norra koondise alustalasi, väidab oma koduleheküljel <http://www.toresandvik.com/> näiteks, et elu esimene treeninglaager Eestis õpetas talle palju ning tal on nüüd olemas üsna täpne ettekujutus sellest, kuidas oma EM-jooksude strateegiline plaan üles ehitada. Igatahes oli ta jõudnud veendumusele, et norralastel on kõik eeldused EM-il kõrgete kohtade pärast võistlemiseks.

Soome koondise treeneri Janne Salmi õpetussõnadest koondisele jäi kõlama lihtne juhtnõr tihedas Eesti metsas ja võsas liikumiseks: "Tuleb liikuda nagu soomustank."

Kuidas see neil õnnestub ja kas selline jooks ka medalitele viib, seda näeme õige pea.

EM katsevõistluste H 21 tavaraja 2. ring

Tammeveski-Kapera

ORIENTEERUMISKAAART

Võrumaa

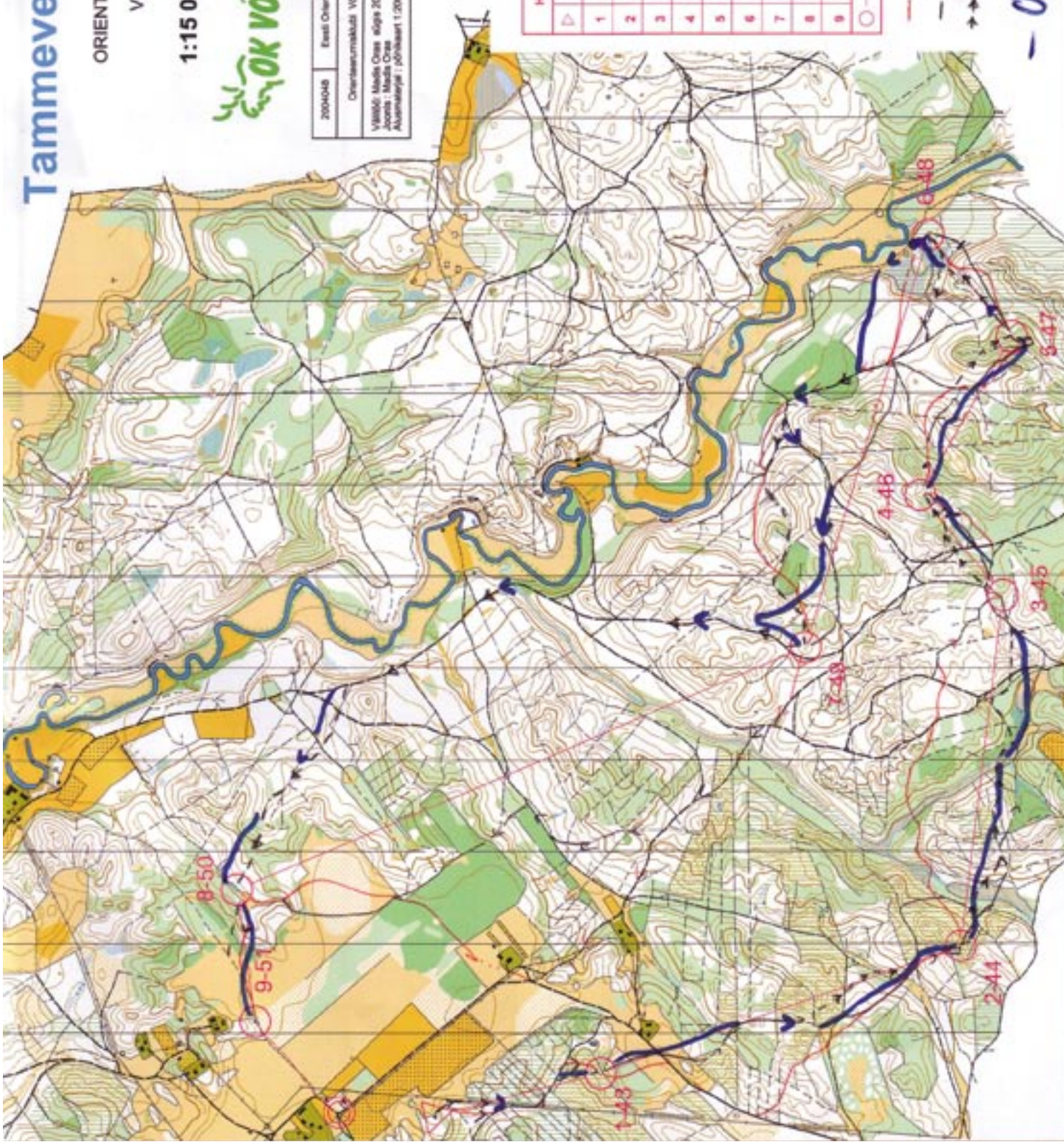
1:15 000 h 5 m

2004048	Eesti Orienteerumiskart
Orienteerumiskart Võru	
Välja: Mads Oks, sõja 2003 a.	
Jooks: Mads Oks	
Aluskaart: põhikaart 1:20000	

H21-2	7.300
1	△
2	Λ
3	Λ
4	Λ
5	D
6	Λ
7	Λ
8	○
9	▽
10	△

- Sander Valbur
 - Mõk lüh
 → Anu Oks
 - Oks

JÜRIÕÖ teatejooks

JAANUS REHA

Kõik sai alguse kolm aastat tagasi, kui Rene Ottesson ütles, et Jüriöö võiks teha Tallinnas Ülemiste järve ääres. 2004. aasta kevadeks sai joonistatud kaart, kuid Jüriöö jooksu seal seekord veel ei toimunud. Siis sai peetud Tallinna MV lühirajal.

Nüüd, kaks aastat hiljem toimus ikkagi Jüriöö teatejooks Tallinnas Ülemiste järve ääres. Jaanuaris alustasime läbirääkimisi territooriumi valdaja AS Tallinna Veega. Meie klubi juhtkond (mina, Maimu Tornberg ja Margus Klementsov) ning Tallinna Vesi esindajad eesotsas Riho Sobi ja Karita Salliga istusime ühise laua taha ning panime paika vajadused ja võimalused. Järgmiste kokkusaamiste käigus täpsustasime üksikasju.

Inventariga tuli appi Ülemiste järvejooksu korraldaja Stamina.

Võistluste formaadis oli mitu varianti: jätta 5liikmelised võistkonnad, aga teha lühemad rajad noortele ja veteranidele või teha vähem vahetusi noortele ja veteranidele. Pooldati seda varianti, et kõigil on ühepikkused rajad ning noorte ja veteranide võistkonnad on

kolmeliikmelised. Lisandus ka harrastajate klass kolme vahetusega.

Minu ja Marguse ülesandeks jäi radade ettevalmistamine. Probleemiks oli kitsas maa-ala ja pressipunkti asukohta valik. Õnneks ulatus maastik ka veepuhastusjaamast ülespoole ja võimaldas teha pressipunkti jaama värava lähiste. Suurem osa radade ettevalmistamisest ja planeerimisest jäi Marguse õlgadele. Minu osa oli kaasaitamine.

Radade pikkuse planeerimise tegi probleemseks hea, joostav maastik. Seetõttu tuli kõigi aegade pikim ja punktiderohkem Jüriöö jooks. Rajad said paljude hajutusvariantidega. Põhiklassile sai rajad tehtud nii, et 50 võistkonna kohta oli kaks võistkonda, kes läbisid ühesuguse hajutusega raja. Kolme esimese vahetuse kohta oli 27 erinevat varianti. Põhiklassil lisandusid neljas ja viies vahetus, mis andis juurde veel 16 võimalust. Nii tuligi kokku 43 erinevat varianti. Rajameistrid hindasid meie tublisid jooksjaid aeglasemaks

Erkki Aadli on võidukalt finišis.

Saue Tammede avavahetuse jooksja Marek Nõmm kontrollpunktis.

Indrek Ümarik (vasakult), Tiina Oras ja Tiit Tali töid Ilvesele võidu veteranide arvestuses.

ja nii jooksid võitjad rada 20 minutit planeeritust kiiremini. Võistluskeskuse ettevalmistamine hakkas pihta kaks päeva enne võistlust. Meid segas tugev tuul, mis lõhkus ja ajas ümber juba püstitatud piirdeid. Võistluspäeva õhtuks õnneks tuul vaibus.

Meil on hea IT eesotsas Dima ja

Noortest võitis OK Põlva Kobras (vasakult Kaspar Kork, Raido Mitt ja Helena Heinväli).

Sergeiga SRD klubist, kes aitasid talviste Eesti MV-te korraldamisel, loodame, et saame nende abi kasutada ka edaspidi. Kaks päeva enne võistlust Dimaga vesteldes selgus, et nemad Sergeiga mängivad kodus Jüriööd. Oli probleeme tekkinud ja kutsuti appi Tarmo Klaar. Tulemus oli kõigile näha: tulemuste arvestamisel võistlustel probleeme ei olnud. Meie klubi poolt suur tänu, isiklikult minu ja Marguse poolt ka.

Minul endal jäi Jüriöö jooksu avatsereemoonia ja start nägemata. Olin parasjagu metsas veel viimaseid kontrollpunkte maha panemas, kui stardipauk käis. Ka võistluse käigus olid käed-jalad tööd täis ja nii ei olnudki mahti võistlust jälgida. Nägin põhiklassi võitjate finišeerimist ja olin kohal ka autasustamistseremoonial.

Suur tänu ASLe Tallinna Vesi ja meid inventariga varustanud Staminale. Suur tänu ka meie headele sportlastele, kellela seda pidupäeva poleks olnud.

47. Jüriöö jooks, Ülemiste

Rajameister: M.Klementsov

Põhiklass

8,0 km; 24 KP + 4,8 km; 14 KP + 7,3 km;
24 KP + 5,5 km; 16 KP + 9,1 km; 26 KP

1.Saue Tammed I

Marek Nõmm 2:59.05
Kirti Rebane 37.12
Andreas Kraas 27.24
Viivi-Anne Soots 34.30
Erkki Aadli 32.01
47.58

2.OK Põlva Kobras I

Sander Väher 3:10.28
Annika Rihma 37.43
Silver Eensaar 32.17
Maret Väher 36.29
Rain Eensaar 34.07
49.52

3.Orvand I

Lauri Tammemäe 3:16.52
Mariann Sulg 40.18
Tõnis Vaiksaar 33.12
Timmo Tammemäe 37.29
47.38

4.OK Põlva Kobras II

Martin Simpson 3:17.32
Ly Trei 40.05
Alar Assor 31.39
Ruth Väher 38.58
Arti Albert 39.01
47.49
5.1lves 3:20.17
Veiko Kütt 39.35
Elo Saue 28.53
Tarvo Klaasimäe 38.26
Kristi Vassil 40.16
Mati Tiit 53.07
6.Saue Tammed II 3:22.29

Jürgen Einpaul

Edith Madalik 40.41
Lauri Malsroos 35.40
Marje Venelaine 37.41
Peeter Pihl 38.33
49.54

7.Kape I

Jaagup Truusalu 3:29.38
Piret Klade 41.49
Meelis Zimmermann 30.51
Merike Vanjuk 45.22
Neeme Loorits 35.01
56.35

8.RAE ROK I

Tanel Kannel 3:34.43
Eva-Maria Ehala 40.58
Heigo Pöld 33.08
Grete Gutmann 44.52
Alari Kannel 42.26
53.19

9.OK Põlva Kobras III

Mihkel Järveoja 3:39.08
Maris Palopääl 40.49
Kaarel Kure 37.29
Adele Puusalu 43.47
Olavi Ottas 40.52
56.11

10.Peko I

Randy Korb 3:40.02
Ingrit Kala 42.30
Raul Kudre 31.31
Epp Käpa 40.10
Rein Zaitsev 46.32
59.19

Üldse lõpetas 41 võistkonda.

Harrastajad

8,0 km; 24 KP + 4,8 km;
14 KP + 7,3 km; 24 KP

1.Spordisõbrad

Armo Hiie 1:55.14
Lilian Jõesaar 38.24
Dag Ainsoo 35.04
41.46

2.Nõmme SPKL

Arvo Ambel 2:11.33
Eis-Brett Heinsoo 48.32
Siim Valgevälgi 34.49
48.12

3.Lauter Team (PV SKK)

Jane Lauter 2:11.54
46.31
Jane Lauter 36.27

Tõnu Lauter 48.56

4.SRD harrastajad

Vladimir Savinov 2:12.09
Tais Leontenko 45.28
36.09
Vladislav Pahhomenko 50.32
2:15.16
5.3/5 Kaarel Kallas 44.03
Kaili Sirge 30.13
Siim Kadak 1:01.00
6.LSF PT ja sõbrad 2:18.17
Urmas Veersalu 46.43
Hele Abel 40.25
Ardo Pajur 51.09

14 lõpetajat

Juuniorid

1.OK Põlva Kobras VI

Raido Mitt 2:00.02
Helena Heinväli 41.32
Kaspar Kork 33.20
45.10

2.SRD noored

Sergei Rjabõs 2:05.39
Maria Zhuravskaja 46.45
Aleksandr Shved 33.38
45.16

3.Rakvere noored

Priit Randman 2:20.05
Tiina Turban 47.01
Joonas Oja 41.56
51.08

4.OK Võru III

Alar Kume 2:20.09
Mirjam Rauba 50.23
Artur Nevinski 32.53
56.53

5.OK Põlva Kobras VII

Rene Post 2:25.18
Triin Aedmäe 52.19
Taaniel Tooming 36.59
56.00

6.Peko noored

Kaur Kattai 2:29.37
Kaidi Kattai 55.39
Tiit Toomas 40.33
53.25

8 lõpetajat

Veteranid

1.ILVES VI

Indrek Ümarik 2:11.56
Tiina Oras 43.37
35.22
Tiit Tali 52.57

2.Rakvere OK veteranid

Olav Karu 2:16.33
Marje Viirmann 46.09
Kulno Voolaid 31.59
58.25

3.RAE ROK veteranid I

Tauno Piirikivi 2:17.20
Pilvi-Heli Vettik 53.47
Tõnu Tanav 35.30
48.03

4.Hiiumaa HOK

Andres Laas 2:28.21
Ann Warma-Laas 47.22
Indrek Reitalu 48.59
52.00

5.OK Põlva Kobras IV

Tõnu Sikkal 2:29.49
Marje Tobreluts 57.25
Toomas Tarve 39.09
53.15

6.LUS

Oskar Viirmann 2:29.57
Mai Viirmann 57.35
Harry Veide 38.18
54.04

Lõpetas 13 võistkonda.

Metssea võistluse algataja Kalevi Tarvainen sai lõpuks ka klassivõidu.

TIIT TILK

13. Metssiga peeti Saaremaal Lihulinna ümbruses leeduka Juozas Smalinskase joonistatud kaardil. 152 osavõtja hulgas oli 70 soomlast ja 50 lätlast, 4 leedukat, 2 hiidlast, 2 saarlast ning 1 rootslane. Eestlasi oli selges vähemuses ja nii kaldus 13. Metssiga rohkem Soome-Läti rahvusvõistluse suunas.

Metssiga SAAREMAAL

Lätlased valmistuvad Saaremaa kevadkülastuseks alati tõsiselt, eriti võistlusvälise programmi osas. Seekord oli Gauja klubi isegi spetsiaalsed Saaremaa pearrätid valmistanud.

Metssea võistlus paistab silma iga-aastaste lojaalsete osalejate poolest: soomlastest on Kari Hovi osalenud kõigil võistlustel, 8kordsed oma võistlusklassi võitjad on Vents Ozolins ja Olavi Heinonen, 5kordsed Paul Poopuu ja Ritva Mononen, Armo Hiie on põhiklassi võitnud neljal korral.

Metssea võistluse algataja oli omal ajal Kalevi Tarvainen, Soome orienteerumisveteran nii rajal kui ka spordipoliitikas. Kalevi Tarvainen on Metsseast ka ise mitmel korral osa võtnud, kuid võistlusklassi võiduni jõudis ta tänavu esmakordselt H70 klassis. Esimakordselt oli välja pakutud ka 75aastaste vanuseklass, soomlane Ulla Huisman läbis mõlemal päeval oma raja edukalt ja oli konkurentsitu võitja. H65 klassis platseerus kolmandaks Soome Orienteerumislidu rahvaspordijuht Raimo Laitinen.

Arvuliselt oli kõige rohkem osavõtjaid H21B klassis, konkurents kõige tihedam siiski A-klassis. H21A võitjaks tuli leedukas Skirmantas Ramoska, esimesel päeval võitis

ta pikalt ja see kindlustas üldvõidu. Mõlema päeva stabiilse jooksuga sai teise koha lätlane Arturs Paulins. Armo Hiie jooksis end hoolimata 1. päeva ebaõnnestumisest kokkuvõttes kolmandaks.

D21A klassis oli mõlemal päeval konkurentsituult parim Dace Gaigala Gauja klubist, Elli Haapamäki (Kalske) mõlemal päeval teine ja Triin Vask (Ilves) kokkuvõttes kolmas, kuigi teise päeva jooksuaeg oli alles viies. Kindlasti väärib äramärkimist D21B klassis Triin Jõeveeri kolmas koht, Triin esindab Eesti Kurtide Spordiliitu.

Saaremaa võistlus lõppes päikeselise finišiga. Metssiga ei ole olnud kunagi suurte tippude enesekehtestamise võistlus, selleks pole piisavalt nõudlikku maastikkugi, kuid see on olnud igal aastal omamoodi meeleolu-võistlus, mis annab kevadel patareidesse hea laengu. Kes kohale tulid, olid rahul ja õnnelikud – orienteerumiselamusele lisaks kõhud täis ja ihu sooja duši all puhtaks pestud.

Tulemused leiab aadressil <http://www.aste.edu.ee/~SOK/Metssiga/tulemus/Summa2.htm>

Tiit Tilga tehtud pildid on aadressil: <http://sport.msn.ee/metssiga2006/>

Saaremaa Orienteerumisklubi

EM-koondis selgus tihedas heitluses

SIXTEN SILD

Eesti koondise selgitamiseks olid treenerite nõukogu poolt planeeritud pidada katsevõistlused kolm nädalat enne EMi Vällamäe kaardil. Paraku tuli liiga paksu lumikatte tõttu katsevõistlused ümber kolida lumevabadele maastikele. Nendeks said Tabina ja Kapera. Maastikutüübilt küll EMist erinevad, kuid kandidaatide talvise ettevalmistuse tulemuste väljaselgitamiseks igati sobivad.

Kavas olid lühirada ja tavarada ning lühirajavõistluse tegi põnevaks ülitugeva Šveitsi koondise osalemine. Lühirada joosti Tabina kaardi lõunaosas, mis valdavalt "roheline" ja ehk kõige enam Haanja kuplistiku läbitavusega sarnane piirkond.

Et kahe koondise katsevõistlused teineteist ei segaks, startisid keskeurooplased mõningase vahega pärast eestlaste stardi lõppu. Meie meeste esikaheksa mahtus lõpuks 2 minuti ja 23 sekundi sisse. Marek Nõmm (32.59) napsas 17sekundilise eduga esikoha Olle Kärneri eest, minuti kaugusele Ollest jäid Erkki Aadli (34.12) ja Markus Puusepp (34.17), kellele omakorda järgnesid väikeste vahega Andreas Kraas (34.50), Kristjan Trossmann (35.00), Sander

Vaher (35.17) ja Rain Eensaar (35.22). Naiste seas oli konkurents hõredam ja Maret Vaherit (33.50) lahutas neljandast, Kirti Rebasest 2.30. Vahele mahtusid Anu Annus (33.55) ja Annika Rihma (34.45).

Protokollide esiots muutus aga kohe, kui finišisse hakkasid saabuma šveitslased. Juba esimesed finišeerijad löid kummaski klassis meie parimate ajad üle. Sealjuures kümnekordne maailmameister Simone Niggli-Luder ületas meie parima aja enam kui 3,5 minutiga (aeg 30.12)! See ei jäänud veel viimaseks sõnaks naiste konkurents. Simone põline treeningukaaslane ja konkurent, kolmekordne maailmameister Vroni König-Salmi jättis tegemata minutilise vea, mis Simonel sisse oli lipsanud ning rajameistri poolt 35-minutiliseks planeeritud raja läbis ta fantastilise 29.05-ga! Eestlannadest ettepoole platseerusid veel ka Brigitte Grüniger (31.59) ja Angela Wild (33.49). Nende ajad olid õnneks juba "inimlikku sorti".

Vestluses šveitslannadega said meie naised selgeks, et neil on veel vedanud - totaalse allajäämise šokki tuli taluda vaid ühel korral paljude kuude jooksul. Šveitslannade jaoks aga, kes pidevalt koos Simone ja Vroniga treenivad ja võistlevad, on selline šokk igapäevane protseduur...

Eesti mehed jäid samuti alla nimekatele keskeurooplastele, kuid seda tunduvalt tasavägisemas võistluses. Marek Nõmm (6. aeg)

(järg lk.14)

Marek Nõmm
Matt Crane
Olle Kärner

Markus Puusepp
David Brickhill-Jones

Karjalaskevõistlus 8. - 9. aprillil Pikakannus, Võrumaal

Kari sööstis metsa

PIKAKANNUS

JÜRGEN EINPAUL

Hoolimata pikalt meie mail viibinud lumest ei tulnud kevad sel aastal teisiti. Aprilli teiseks nädalavahetuseks oli Pikakannus mätas suuremalt jaolt kuiv ja orienteerujatekarija metsalaskmiseks valmis.

Kui mullukevadisel võistlusel Tabinal mängis lumi rajavalikute tegemisel suurt rolli, siis tänava jätkus lumevaipa tõesti vaid sügavamatesse lohkudesse ja tihedamasse võssa. Ka ilm soosis igati karjalaskjaid:

hommikul oli Tallinnas veel sombune ja jahe, kuid Tartu kandis tuli päike välja ning paistis ustavalt mõlemad võistluspäevad täies pikkuses orienteerujate peale.

Meeste põhiklassis aitasid omadel kaartel segada ka mõned EM-iks luuret tegevad tugevad Inglismaa koondislased. Umbes veerandi rajast oli kindlalt liidrikohal austraal(inglane David Brickhill-Jones, kuid järgnenud enam kui kolmeminutine viga kukutas ta kõrge konkurentsist välja. Ja nii kiireid jalgu, et küllaltki lihtsal rajal lõpuks võitnud Olle Kärnerit (Sportnet) või 2003. aasta sprindimaailmameistril Jamie Stevensonil taas

kinni püüda, ei olnud isegi temal. Lisaks nimetatutele sekkus kõrgesse mängu ka äsja täiskasvanute klassi jõudnud Sander Vaher (Kobras), kes 7 minutit enne finišeerimist oli veel eksmaailmameistriga ühel pulgal, kuid lõpuks siiski kolmandaks pidi taanduma.

Naiste seltskonnas kulges võistlus veel põnevamalt - liidrirollis said viibida koguni viis erinevat naist. Alul suuri vigu teinud Maret Vaher (Kobras) suutis end edasiseks koguda, võitis ridamisi etappe ja möödus 8 minutit enne lõppu ka maailma edetabelis 32. positsiooni hoidvast Sarah Rollinsist. Annika Rihma (Kobras), kes kaotas liidrihjad 7. kontrollpunktiga tehtud poolteise-minutilise veaga, oli lõpuks kolmas. Järgmised neli naist mahutasid end tema järel vaid 41 sekundi sisse.

Tihe rebimine käis ka teistes võistlusklassides. D18 klassis pidasid duelli Helena Heinväli (Kobras) ja Eleri Hirv Võru klubist (Helena läks viimasel etapil Elerist mööda), millega suutis konkureerida ehk vaid Priit Pääslase (Ilves) ja Inno Lingi võitlus H35 klassi võidu eest, mille Priit enda kasuks pööras.

Kari välja lastud, peeti järgmisel päeval maha ihavõttesprint. Maastikust oli lühirajaks jäetud magusam üsna ning brittidest suutis meesteklassis seekord vigu vältida vaid Matt Crane. Olle võitmiseks sellest loomulikult ei piisanud, viimase etapiga pani meie mees asjad taas paika ja võitis võidu teiselgi päeval.

Tormihoiatuse andis eelmist päeva rahulikult võtnud Markus Puusepp (Võru), kes küll lõpuks Marek Nõmmele (Tammed) alla jäi ja neljandaks platseerus. Aga vahed olid finišis väikesed - minuti sisse mahtus kuus meest.

D21 klassis sai taas Maret Vaher kirja võidu veenva sekundilise eduga Anu Annuse (Peko) ees (kuigi Anu lõpuspurt oli sama veenvalt Maretile omast sekundi jagu kiirem). Sarah ei suutnud alguses punkte puhtalt läbida ning hoolimata sellest, et ta läbis vahemaa kolmandast KP-st lõpuni kõige kiiremini, jäeti britt kolmandale kohale.

Autasustamise järel said kõik huvilised ka maailmameister Stevensoniga koos pilti teha. Seda võimalust kasutasid usinalt ära nii orienteerujad, kohalikud noored kui ka valla juhtkond. Maailmameister ei sattu väikevaldadesse praeguses Eestis just iga päev.

Ka ülejäänud võistluse elemendid olid kõik ilusti paigas: sai kilekotist oma kaarti otsida (ja klubikaaslasi kiruda, kes sulle kõige narakama olid jättnud), maitsvat suppi süüa, mudaselt karjamaalt autosid välja lükata, enne starti aukude kohal kükitada - nagu möödunud, tuleval ja ületuleval suvel tavaks. Lisaks teenisid kiidusõnu võistluskeskuse kena väljanägemine ja soe dušš. Kõik nii, nagu üks karjalaskevõistlus olema peab.

(algus lk.12)

kaotas kiireimaks osutunud Matthias Merzile vaid 1.20ga. Merz on Eestis varemgi edukas olnud – tuli ta ju 2003. aastal Põlvas juunioride maailmameistris tavarajal. Kuna Merzi ja Nõmme vahele mahtus veel neli šveitslast, siis sai Šveitsi meestekoondise treener, 2003. aasta põhiklassi maailmameister tavarajal Thomas Bühner puremiseks järjekordse kõva pähkli. Nimelt on kõik meeste katsevõistlused olnud äärmiselt tiheda tulemuste protokolliga ning kuna on otsustatud EMile tulla 6+6 koondisega (s.t. kõik koondislased jooksevad kõiki distantse), siis on kaheksast sõelale jäänud mehest väga keeruline kahte välja praakida.

Pühapäevaseks tavarajaks olid koondise treeneri Tarvo Avaste soovi kohaselt planeeritud pikad rajad, kus võiduajad pidanuks olema samast klassist EM-il oodatavatega. Eestlaste pidupäeva keegi sedakorda rikkuma ei tulnud ja nii võisid EM-koondise kandidaadid rahumeeles omavahel puselda.

Köökiulas võttis oma neljanda võidu kahe nädalavahetuse peale Maret Vaher, kes ajaga 1:06.39 edestas klubikaaslast Annika Rihmat 31 sekundiga, järgnesid Kirti Rebane (1:09.45) ning Liis Johanson (1:13.37). Ootamatult suureks kujunes ühe favoriidi, Anu Annuse kaotus – aeg 1:18.48 andis talle alles 7. koha.

Kui naiste võistlus piirdus ühe ringiga Tabina kaardil, siis meestel tuli viimased 7,3 km rajast joosta teisel maastikutüübil – Kaperas. Sealne Piusa ürgorg oma suurte kõrguste vahedega ja keerulise ninade-orvandite süsteemiga pakkus kohati rohkeid teevalikuvõimalusi. Neid ka kasutati.

Suhteliselt ebaõnnestunult jooksis enda sõnul Olle Kärner. Ta tegi tavapärasest enam vigu, kuid tänu konkurentidest paremale füüsilisele ettevalmistusele kuulus võit ajaga 1:33.44 siiski koondise liidriks. Väga korralik sooritus andis teise koha Andreas Kraasile (1:34.25) ning kolmandaks tuli pingevabalt jooksnud 19aastane Markus Puusepp (1:35.09). Pingevabadus tulenes tema plaanist EMI tavaraja kohale mitte kandideerida, kuid kõrge koht meeste konkurentsis räägib selget keelt noormehe potentsiaalset pikkadelgi distantidel. Võitluses neljandale-viidendale kohale revanšeeris Sander Vaher lühiraja allajäämise Erkki Aadlile. Ajad vastavalt 1:35.37 ja 1:35.44. Seega viis meest täpselt kahe minuti sees enam kui pooleteisttunnisel rajal – meeldiv fakt kodumaise konkurentsi tihedusest!

Eesti au lähivad treenerite nõukogu otsuse kohaselt kaitsma:

MEHED

Erkki Aadli - lühi, tava
Rain Eensaar - tava
Andreas Kraas - lühi, tava
Olle Kärner - lühi, tava
Marek Nõmm - lühi, tava
Markus Puusepp - sprint, lühi
Sander Vaher - lühi, tava

NAISED

Anu Annus - sprint, lühi, tava
Liis Johanson - sprint, lühi, tava
Kirti Rebane - sprint, lühi, tava
Annika Rihma - sprint, lühi, tava
Viivi-Anne Soots - lühi
Maret Vaher - lühi, tava
Merike Vanjuk - tava

Esimestes teatevõistkondades jooksevad:

Mehed: Kraas, Kärner, Nõmm, varus Puusepp
Naised: Annus, Rihma, Vaher, varus Rebane

Lisaks põhikoondisele saavad EMI korraldaja loal sprindidistantsil startida sportlased, kes ei kuulu EMI põhikoondisse. Põhikoondisse mittekuuluvatest sportlastest jooksevad sprinti:
Rene Ottesson, Mati Tiit, Jaan Tarmak, Kristjan Trossmann ja Kati Rooni.

Line Hagman võistles edukalt juba 2003. aasta juunioride MM-il Põlvas.

Soome ja Šveitsi ühine teateorienteerumistreening Vällamäel.

Markus Puusepp võtab Karjalaskevoistlusel viimast kurvi.

Noore ilvese treeningnädal

algas esmaspäeva õhtupoolikul tunnipikkuse jooksutrenniga ümber Anne kanali. Igaüks jooksis vastavalt oma enesetundele ja võimetele n kilomeetrit ja m meetrit ning valmistas peavalu nii mõnelegi autojuhile, kes ei armasta jalakäijaid õiges kohas üle tee lasta.

Pärast soojendusjooksu ootas noort Tartu Descartes Lütseumi spordisaal ja treener. Pärast venitamist asusid noored lihaseid tugevdama. Üldiselt koosnes esmaspäevane treening harjutustest jalalihastele, kiirendusharjutustest ja ÜKE-st. Talvega on nii mõnelgi noorel välja kujunenud oma lemmikharjutused ja nii mõnigi harjutus on saanud lennukama nime, kui tal algselt oli (nt. säga ujumine).

Kolmapäeval ootas noort sama jooksurada ja ka sama spordisaal, aga hoopis teine nägu vaatas naeratades saaliukselt vastu. Üldiselt mängis noor ilves kolmapäeval palli või lendavat taldrikut, vahel sekka tegi teatevõistlusi. Enne O-Kossu võistlusi oli muidugi suurem korvpallihoog sees ja Janika ema käis ka abiks noortele pallitarkust jagamas. See paar nädalat oli isegi esmaspäev korvpalli päralt.

Neljapäeviti käisid noored ilvesed Piretiga pikemal jooksutrennil. See trenn koosnes jooksust, umbes 60-75 minutit, mille sees tehti umbes 15 minutit jooksutehnikat harjutusi ja kiirendusi.

Kui huvilisi oli, korraldasid noored ka ise nädalavahetusel pikemaid jookse ja matkasid. Ja nende kommentaaride põhjal, mida mina olen kuulnud, olid need asjalikud ja lõbusad.

Koolivaheaegadel on traditsiooniks korraldada laager, kuhu kõik soovijad võivad tulla. Kohalolijaid on seal üldiselt rohkem kui treeningutel. Võimalusel oleme laagrites põhirõhu asetanud kaarditrennile. Paksu lumega ei peljanud noored aga ka suuski alla panna. Kaardiga lumise maastiku avastamisrõõmu oleme üldiselt laagrikavast kõrvaldanud, sest külmetused olid liiga kerged tulema.

Nele arvamus treeningutest:

Meie trennid meeldivad mulle eelkõige seltskonna poolest. Treenerid on mõnusad ja trennikaaslased aktiivsed. Pirtsutamist ei ole, tehakse korralikult kaasa. Muidugi teeb trenni huvitavaks ka nende vaheldusrikkus, tehakse erinevaid harjutusi, mängitakse erinevaid mänge, nii ei teki rutiini ega hakka igav. Treenerid on igati toetavad ja nalja saab ka (eelmine trenn kuulasime kõhulihaseid ning muid harjutusi tehes Ursulat ja arutasime „Puu taga ilvest“ laulu sõnu). Üldjuhul teevad ka nemad kõike kaasa (vaesel Piretil on mitu paari pükse juba korvpallimängu suures tuhinas auguliseks läinud). Hoitakse ka väiksemaid, aidatakse neid pallimängus, mitte ei tõrjuta eemale. Muidugi ei puudunud meil ka väike üllatus saalitreningute lõppemise puhul! Nimelt jagas meie treener Helle meile KOMMI, ise nimetas ta seda küll odavaks äraostmistrikkiks, aga mõnus oli ikkagi.

Johu arvamus treeningutest:

Mina olen viie treeninguaasta jooksul näinud rohkem treenereid kui aastaid. Siiski on need olnud üks parem kui teine ja osalt tänu neile on mõned meie noored jõudnud päris kaugele. Kuigi ehk treenerid pole

kõik olnud vastava koolitusega ja pikaajalise kogemusega, on treenides käimine olnud enamjaolt lust ja treeneritest on saanud sõbrad treeningukaaslased rohkem kui õpetajate kummitused vabal ajal. Treeningukollektiiv on olnud see-eest stabiilne. Enamik meist on ise vanade Ilvese järeltulijad ja mina olen selles osa vähemuses. Siiski on klubis kõik omaks võetud ja vanad kalad teavad aktiivsemaid noori nimepidi, mis on meisse süstinud tugeva klubivaimu. Olen tänulik selle sõbraliku õhkkonna eest.

Tiina arvamus treeningutest:

Trennid on väga lõbusad ja alati on tahtmist trenni minna, sealsete toredate treenerite ja treenijate tõttu. Treenides käivad on kõik omaks saanud tänu laagritele, mis on olnud lahedad. See on ka väga positiivne, et kõik on aru saanud, et nad teevad trenni endale ja virisemist pole.

Sel aastal on meil treeneriks Piret, kes on asja käsile võtnud kohati tõsisemalt, kui eelmised treenerid ja ta tahab, et me täidaksime treeningpäevikut ja kord kuus selle talle esitaksime.

Triinu arvamus treeningutest:

Äärmiselt sõbralikud ja hoolivad on need inimesed, kes üheskoos igal esmaspäeval ja kolmapäeval sel ettevalmistushooajal trennis käisid. Ka treenerid olid parimad – asjalikud ning piisavalt nõudlikud, et me saaksime lähemale täitmaks soovi: saada kunagi suureks ja tugevaks.

Selle saavutamiseks olid treeneritel kaasas erinevaid abivahendeid alates sedelitest jõuharjutustega kuni saalibändi varustuseni. Meie kasutada oli ka suur Descartes' lütseumi spordisaal, kuid selle täitmiseks oli vahel treenitavaid vähe. Seetõttu tuleb oodata ja loota, et PesaKond saab juurde uusi ja aktiivseid noori.

Mägipoja talvine väljakutse Poolas

Bergson Winter Challenge

MARET VAHER

27. veebruar – 5. märts 2006

Kõieharjutused hüdroelektrijaama tammil.

rollaja ja umbes 420 km kogupikkusega võistlust - jalgsi, suuskadel ja ratastel, sekka kõieharjutusi tehes, endale sobilikuks väljakutseks pidas.

Etteruttavalt olgu mainitud, et seekord jäi õnnest ja tervisest (kuid mitte tahtest!) niipalju vajaka, et Eesti võistkond katkestas 65. tunnil ehk pärast 300 km läbimist. Üldkokkuvõttes andis see siiski mitteametliku 6. koha.

Lisaks kõnealusele 120tunnisele Masters race'le toimus samas ka 2-liikmeliste võistkondadega 40tunnine Speed Race, millel pikkust 150 km. Ka sellel võistlusel olid eestlased Twisteri vaprate meeste näol (**Erki Erm, Sven Liivand**) esindatud, lõpetades oma raja 37 tunni ja 20 minutiga. Koht 26. 57 startinud duo seas.

Lühiülevaade meistrite rajalt

Pärast lühikest proloogi, milleks oli 5 km pikkune valikorienteerumine linnatänavatel, tulid võistkonnad (ISC kõige ees!) tagasi stardikaare juurde, et võtta kaasa seljakotid koos kohustusliku varustusega ja suunduda teisele, nüüd juba tõsisel etapile - jalgsirännakule, millel oli linnulennult pikkust 36 km. Pool sellest kulges mööda mäeharja Poola-Tšehhi piiril, väisates ka Sudeetide kõrgeimat tippu Sniezkat. Ilm oli ilus: päike, selge sinine taevaskõrgus ja kerge tuuleke. Ent mäeharjal leidis kinnitust korraldajate soovitus lumekingade kaasavõtmise kohta. ISC ATi algne, kerge sörgiga saavutatud 10 minutiline edu kahanes läbivajava lumekoorikuga rajalõiku jõudes (kus lumi oli 1-2 m sügav) kiiresti olematuks ning kella 19.30 paiku tagasi Karpazci jõudis 5 liidervõistkonda juba

Karpazc on Sudeetite nõlval asuv kaunis Edela-Poola mägilinnake, tuntud kui mäesuusa- ja suusahüppekeskus, olles ühtlasi matkaraadade ja mägilalgrattateede sõlmpunktiks.

Sniezka (1602m) on Sudeetide kõrgeim tipp, asudes täpselt Poola-Tšehhi piiril.

Bergson Winter Challenge on Euroopa suurima talvise seiklusspori tiitlit kandev seiklusvõistlus, mille starti Karpaci keskel selle aasta 27. veebruari keskpäeval kogunes 13 võistkonda 8 maalt: 4 Poolast, sh üks Poola-Türgi segavõistkond, 3 Tšehhist, 2 Soomest ning üks võistkond nii Ukrainast, Taanist, Venemaalt kui ka Eestist.

ISC Adventure Team, koosseisus Randy Korb, Rain Lond, Heiti Hallikma ja Maret Vaher oli üks neist 13st, kes 120tunnise kont-

kand kannas, ISC hanereas kolmandana. Vahetusalas ei peatunud pikalt ükski liidegrupp kuuluv *team* – kiirelt tõmmati kuivad särgid selga ja hüpati rattale. Ees ootas 60km öist rattaorienteerumist, mille KPdes üllatusülesanded, alates peidetud punktide otsimisest vanas kindluslossis kuni kõieharjutuste ja ripsisildadel turnimiseni. Juba esimesel tõusul selgus, et tegemist ei ole tavalise rattasõiduga ning enamasti tuleb vändata kas lumepudrus, mille all lausjää, või halvemal juhul üritada ratast kontrolli alla saada jääkonarustega auklikel teedel. Ikka nii, et 3-5 km mäest üles ja teist samapalju mööda serpetiini alla. Pidurid – olgugi et neid säästlikult kasutati, kulused juba selle esimese rattaetapi lõpuks sisuliselt olematuteks.

Hiljem selgus, et selle rattaetapi seiklused andsid katkestamiseks piisavalt põhjust kolmele võistkonnale, teiste hulgas ka Türgi-Poola kvartetile. Viimatinimetatud võistkonna silmapaisvaim liige oli raudset tahet kiirgava välumusega ultramaratoonarist naine, kellele – meie suureks kergenduseks – veel võistluseelsel õhtul tiimikaaslased suusatamist selgeks üritasid õpetada. Pilt, mis avanes hotelli tagaõues meetrikõrguse künka otsast külge ees ettevaatlikult allapoole ukerdavast suusatajast, andis lootust, et sellel distsipliinil peaks türklaste edu jälitajate ees vähenema märgatavalt. Nagu aga hiljem selgus, nii kaugele see võistkond ei jõudnudki. Korraldajad vihjasid viisakalt, et „erimeelsused rajal osutusid suuremateks kui lihtsalt keelelisteks mittemõistmisteks”.

Meie jõudsime esimese rattaetapi lõppu vahetusalasse B (*Transition area B*) varahommikul kell 5.25, asudes 3.kohal. Jälle piirdus puhkus vaid tunniajase pausiga, riiete vahetuse ja kerge söögiga. Üsna üheaegselt asusid ilma valgenedes võistkonnad 42 km suusaetapile. Kuigi 80 % sellest etapist kulges mööda korralikke laiu suusaradu, andis 20% pehmes lumes mäkketõusueelsele neile, kes läbisid selle etapi klassikasuuskadega. Kade oli vaadata venelasi, kes oma suuskadele olid karvad alla pannud ning otsejoones tõusu võtsid, samal ajal kui meie oma pikkade va-bastiili suuskadega kuusenoorendiku vahel ukerdades pidepunkti

Kolm kilomeetrit tõusu lumetusis võistluse 53. tunnil.

püüdsime leida. Etapil saime siiski venelastest 15 minutit parema aja (meie aeg 5:51, venelaste 6:06 vastu, hilisematel võitjatel Nordic Fitness Spordist aeg 5:49), kuid see „kangutamine” väsis ICSI liikmeid nii, et jätkamiseks oli vaja korralikumat pausi. Õnneks taastas 45minutiline uinak B-vahetusalas romantilise nimega suusahütiis „Rumcaisi juures” nii vaimu- kui füüsilise jõu ja 130 km rattaetapp oli sulaselge nauding.

Huvitavaks vahetalaks järjekordsel rattaetapil oli hiiglasliku hüdroelektrijaama tammist kõitega laskumine ning selle tammi kõrvalt 3 m kõrgustest betoonist astangutest (12 tk järjest) ülesronimine. Samuti oli elamus, kuigi külm elamus, tugevas tuules kõikuvate kõite abil Karpaczi suusahüppetornist laskumine südaööl. Hiljem

MUDEL

SUUNTO T6

LIIKMEMAKS

6990 kr

SEADE

VÄÄRTUSED/FUNKTSIOONID

Esimene spordiinstrument, mis ei piirdu üksnes pulsi jälgimisega vaid mõõdab EPOC väärtuse abil treeningu efektiivsust.

ALTIMEETRI ja SÜDAMEMONITORI kombineerimine võimaldab lisaks koormusele jälgida kõrguse muutuse mõju Teie südame tööle.

BAROMEETER aitab Teil prognoosida ilma muutumist. **ARVUTILIIDESE** abil saate analüüsida oma treeninguid ja pidada treeningpäevikut.

SUUNTOSPORTS.COM veebileht on praktiline lisaväärtus Teie T6'le – koht, kus saate võrrelda ja jagada mõõdetud andmeid teiste Suunto toodete kasutajatega üle maailma.

Lisavarustusena saadaval olevate **FOOT POD** ja **BIKE POD** abil saate mõõta jooksu ja rattasõidu distantsi ning kiirust.

SOOVITAJAD

LISAINFORMATSIOON

www.suunto.com **www.MATKaSPORT.ee**

TOOTJA

SUUNTO
REPLACING LUCK.

selgus, et plaanitud oli ka jumar'ide abil tõusmine kõitega suusahüppetorni, aga tugeva tuule tõttu jäeti see ära.

Uuesti tagasi stardipaika ehk vahetusalasse A jõudsimise öösel kell 1.43. Seekord kasutasime täielikult korraldajate antud puhkusaega – maksimaalselt 3 tundi söömiseks ja magamiseks ning uuesti jalgsietapile läksime alles 3 tunni ja 6 minuti pärast. Seega venis meie peatus 6 minutit üle lubatud aja ja selle eest arvestati 6x 5 minutit trahviaega, mis oleks lisatud lõppajale.

Teadsime, et see pool tundi ei oma lõpptulemustes erilist kaalu ja jätkasime reipalt oma teed, milleks oli taas jalgsietapp, kogupikkusega 65 km. Öösel oli Rain üles ajanud ühe tsehhiidest katkestajate võistkonna ja saanud neilt laenuks ühe paari puuduolevaid lumekingi. Nüüd olime hangede vastu pisut paremini varustatud. Meeleolu tõusis veelgi, kui umbes 30 minuti pärast linna servas kohtusime venelaste kogenuima tiimiliikmaga, Juri Boroduliniga, kes üksinda meile vastassuunas vastu tuli – selgus, et ta läheb tagasi hotelli ja katkestab raja tervislikel põhjustel. Seega olid ka venelased mängust väljas.

Ka liidrid katkestavad

Etteruttavalt olgu öeldud, et selle 65 km läbimiseks kulus meil kokku 24 tundi ja 14 minutit. Rada oli planeeritud nii, et 500meetrise absoluutvahega tõuse saime võtta kolm korda. Sealjuures kulges 1/3 rajast paksus lumes ja meil jäi vaid imestada eesliikuvate võistkondade jõuvarusid, kes lumme laia raja olid trampinud. Kuid 30. KPs (Szrenica, 1362 m), selgus, et see pingutus nõudis järgmise katkestaja. Liidripositsioonilt astus kõrvale Poola võistkond, võistluse kindel favoriit ja eelmise aasta võitja Speleo Salomon. Katkestamise põhjusi oli nähtavasti mitu - eelmisel ööl oli nende üks liige külmetanud tugevalt oma varbaid, nii et need vajasisid lausa arstlikku sekkumist ning teine liige kaebas jõuetust ja väga halba enesetunnet. Selle põhjuseks olevat olnud liiga vähene joomine rajal - külmas ei tunne eriti janu ja kui ka joogipudeli kättesaamine tülikas on, võibki tekkida eluohtlik vedelikukaotus, kuna iga väljahingamisega kaotab keha hingeauru näol vedelikku. Nii võivat tekkida isegi kopsukahjustused.

Igas sadamas üks eestlane

Poolakad andsid meile teele kaasa kõik oma ülejäänud geelid ja energiajoogid koos heade soovidega ja me seadsime hämarduvas ilmas ja üha tugevnevas tuules oma sammud järgmise punkti poole, kuhu oli 11 km. Vaevalt olime veerandtundi käinud, kui märkasime vastu tulevat järgmist kolmikut. Kas järgmised katkestajad lähevad tagasi tuulevarju? Meie üllatus oli suur, kui vastutulevad matkasellid - 2 tüdrukut ja 1 noormees meilt sulaselges eesti keeles küsisid: "Kas te olete eestlased?!". Selgitasime oma sihti ja nemad oma - olid matkamas ja nüüd teel Szrenica suusamajja ööbima. Nii läks kumbki pool oma teed.

Purgaa võimuses

Iga hetkega muutus aina pimedamaks ja tuisusemaks. Arvasime, et pealambid pimestaksid silmi veelgi enam ning jätkasime oma teed. Paar korda kaotasime matkarada täistavad vaiad silmist, kuid õnneks leidsime need peagi üles. Korraga tungisid läbi tuisu mingid tulukesed. Kas tõesti tulid korraldajad meid otsima? Siiski mitte! Ja need ei olnud mitte ka rajatraktori lambid, vaid ühe kummitusliku radarijaama tuled. Mareti palvel peatusime korraks hoone tuulekojas, nii sai lõõskava tuule käest hetkeks peitu, valguse kätte ja seal ka viimase kotis olnud riideeseme selga tõmmata.

Tuul oli kandnud lume suurteks vallideks, millest üleronimine pimedas nõudis jõudu ja osavust. Ilmastikutingimused olid sellised, et alpinistid ja matkajad varjuvad telkidesse ega pista ninagi välja. Meie aga rassisime lumetuisu meelevallas, nähtavus praktiliselt null ja tuul, mis puhus iiliti kuni 120 km/tunnis (33 m/s), kustutas eesminejate

jäljed juba paari sekundiga täiesti olematuks. Lõpuks jõudsim ühe suusahüti juurde. Kuna hommikul oli selle etapi esimene punkt olnud samas kohas, teadsime, milline see maja välja peaks nägema. Tundus justkui õige ja natuke nagu unenäos - justkui ei oleks iga detail omas kohas. Kolasime ümber hoonete ja uurisime esikus. Keegi meie vastu huvi ei tundnud ja korraldajaid ka ei paistnud. Lõpuks suutsime kaardilt leida sama nime, mis esiku seinalehel oleval ajaloolisel ülevaatel - selgus, et olime sattunud naaberriigi territooriumile! Ruttu minema! Poola polnud õnneks kaugel ja isegi matkaraja toikad leidsime uuesti üles. Varsti hakkas tuisus vilksatama ka õige suusahütt. Enne punkti jõudmist kohtasime ukrainlasi, kes olid 65 km etapist selja taha jätnud alles esimesed 10 km. Kell oli 21.19.

Selles suusamajas oli võimalik 25 euro eest võtta endale tuba ja puhata voodites, mida ka mõned tagapool olevad võistkonnad tegid. Meie aga loomulikult mitte! 5 minutit selli kõrtsipinkide peal,

Ees terendab Sneizka.

TULEMUSED:

1. **Nordic Fitness Sport** (Soome) - 91:19
2. **Salomon Navigator** (Poola) - 93:42
3. **Salomon/Nutrend** (Tšehhi) - 96:20
- (-). **Arena Adventure Team** (Venemaa) - 96:20 (väljaspool arvestust, kuna 1 liige katkestas pärast 235 km läbimist, 41. tunnil)
4. **BASK** (Ukraina) - 103:20
5. **Outdoor Sports Econom/Internet Billboard** (Tšehhi) - 118:38
6. **ISC Adventure Team** (Eesti) - (viimane läbitud punkt: 34.KP, rajal oldud aeg 65h 3 min)

taldrikutäis spagette, mõnele valuvaigistid, mõnele plaastrid ja uuesti kott selga ja räitsad jalga. Ees ootas 9 km lumetuisku ja punkt ise - taas Sniezka otsas. Vahetult enne väljumist pidasid korraldajad meid kinni ja teatasid, et Sniezka otsa minek jääb halva ilma tõttu ära. Tõusu viimane ots on liiga järsk ja tuuline. Vaevalt et seal ilm oluliselt halvem oli, kui 1500 m peal, kus meie rada kulges...

Seega pidime minema otse Samotnia nimelisse suusahütti, mis oli ka umbes sama kaugel. Meiega sööstis rajale selles punktis pikema peatuse teinud Vene trio. Koos üritasime leida matkaraja tähistust, liikudes kord lumevaaludes mäest üles ja siis jälle alla. Kolmandat korda rada ületades saime õnneks lumme mattunud tähistusele pihta. Minna ei olnud ju palju, aga korraga hakkas Raini samm üha tuukuvamaks muutuma ja nii kujunesid neist kilomeetritest tõelised kannatuste kilomeetrid. Tervelt 2,5 tundi samm sammu haaval.

Teel järgmisesse KPsse otsustasime ära, et võistluskeskusest uuele

etapile (suusatamine + matkamine 37 km) me enam ei lähe. Heitil valutas paisteläinud põlv, Maretil tegi igal sammul valu sääreluu ümbris ning Raini organism ei jaksanud enam võidelda külmetusviirusega. Ainult Randy oli täis energiat ja vaimujõudu. Siiski leidsime ühiselt, et tulevaste väljakutsete nimel on mõttekam seekord rajale ja ilmale alla vanduda.

Olgu mainitud ka, et Nordic Fitness Team osales juba kolmandat korda ja alles nüüd õnnestus neil võita ja sealjuures katkestada kohalike hegemoonia.

Kuigi pärast 3 tundi puhkust hotellis paistis taas päike ja korraldajad käisid meile tungivalt peale võistlust jätkata, jääme meie suure kahetsustundega siiski hotelli peatuma. Lähimata jäid raja viimased 115 km, mis koosnesid järgmistest etappidest: 37 km suusatamist, 16 km rattasõitu, 18 km orienteerumist koos kõieharjutustega kolmes KPis ja 44 km rattasõitu. Pakkisime asjad ja õhtul alustasime koduteed. Kuskil metsade ja mägede vahel seikles veel viis võistkonda.

Toitumine rajal

Saime rajal paar korda sooja toitu, (vahetusaladesse sai saata ette varustust) Salvesti purgikonserve, mida kuuma veega segasime ja ühes suusahüti isegi võimalik osta spagette. A-vahetusalas aga pakkusid korraldajad kohalikku rahvustoitu – hapukapsaid! Kuigi kapsad ei olnud sel hetkel kõige sobivam dieet, ei olnud aega kaebamiseks, pealegi oli ju tegemist sooja söögiga. 29. KPis tegime kioskile tublisti käivet friikartulite ja hamburgerite näol.

Halvaad ja šokolaade, mida seljakotis kogu aeg kaasas tassisin, ei kippunud küll eriti sööma. Ka kohuke oli läinud selliseks kitiks, et keel oli selle manustamise järel tubli veerand tundi suulae külge „liimitud“. Ega palju paremini ei käitunud ka võileib. See-eest Isostari virsikupasta, mille 30. KPis katkestanud poolakad meile oma ülejäänud varudest edasisele retkele kaasa andsid, oli lausa mõnus. Joogivesi külmus voolikutes muidugi ära, kuigi panime isolatsiooni ümber. Paljud kasutasid isoleeritud pudelite süsteemi, see vist toimis hästi, nüüd tuleb uurida, kuidas need pudelid koti rihmade külge kinnitatakse.

Kogemused

Lumekingadega tatsamisest saime suhu põhjaliku maitse ja teadmise, et lumekingal ja lumekingal on SUUR vahe. Ja sellest, et uisusuusaga ei maksa nii pikal rajal hange „ülbama“ minna. Ikka karv või pidamismääre alla.

OLEKS - oleks nähtavasti pidanud rohkem rõhku panema puhkepausidele ja magamisele panema, siis oleksime ehk lõppu ka jõudnud. Kuigi - haigena seda läbi teha pole just eriti mõttekas.

Mõned müstilised numbrid veel

Kokku võtsime 300 km kohta kokku 10,2 kilomeetrit absoluutset tõusu ja ma kaotasin ca 40 tuhat kcal. See teeb oma 5 kg puhast rasva. Kaalujälgijate unelm! Kuid sadade tuhandete aastate jooksul toimunud evoutsioonist võitjana väljunud organism suhtus oma alalhoidlikkuses sellisesse laristamisse loomulikult väga kriitiliselt ning nõudis lakkamatu nälgatunde näol järgneva nädala jooksul energiavarude viivitamatut taastamist.

Tänuõnad

Kõigile pöidjahoidjatele – nüüd ma siis tean, et ka kõige pimedamas ja pöörasemas lumetuisus ei olnud me ikkagi ükski; eriline tänu aga Ardile, Andresele, Arvile ja Sixtenile laenatud varustuse eest. ISCi tublile kollektiivile väga sobilike riiete väljatöötamise ja õmblemise eest. Ning muidugi selle eest, et me neid riideid kanda saame.

HEITI HALLIKMA

7. **Speleo Salomon** (Poola) (viimane määrustepäraselt läbitud punkt: 30KP, rajal oldud aeg 51h 38 min.
8. **SK Pohjantähti** (Soome) (viimane määrustepäraselt läbitud punkt: 26.KP, rajal oldud aeg 57h 41 min.
9. **Napieraj.pl** (Poola) (viimane määrustepäraselt läbitud punkt: 23KP, rajal oldud aeg 47h 07 min.
10. **TEAMFUSION.DK** (6) (viimane määrustepäraselt läbitud punkt: 13 KP, rajal oldud aeg 27h 10 min.
11. **Team Tuareq Turk-Salomon** (Türgi-Poola) (viimane määrustepäraselt läbitud punkt: 9 KP, rajal oldud aeg 14h 48 min.
12. **SK SP KYLESOVICE/OPAVANET** (Tshehhi) (viimane määrustepäraselt läbitud punkt: 9 KP, rajal oldud aeg 17h 00 min.

sarjal täitus 4. aastat

Erinevate sõltumatute uuringute abil on korduvalt tõestatud, et orienteerujad on üle kogu maailma keskmisest kodanikust tunduvalt tublimad ja targemad.

Kindlasti kehtib see väide ka Eesti kohta. Ent olgu selle enesekiitusega kuidas on, kuid seda sarja planeerides hakkasime toimetuse koosolekul üksteise võidu üles lugema orienteerumisega tegelevaid ja oma põhilal silmapaistvaid inimesi ja et kahe käe sõrmedest jäi õige pea väheks, siis ei jäänud muud üle, kui lugusid ja inimesi paberile koguma hakata. Lisaks oleme me siiski piisavalt väike, omamoodi ja imelik ning kokkuhoidev seltskond, mis annab põhjust üksteist lisaks nägudele ka nimepidi tunda.

Sarja elujõulisus toetub arvatavasti kolmele vaalale: lugejate positiivne vastukaja, äärmiselt kohusetundlik ja koostööaldis „materjal“ (lihtsamalt öeldes: suurema osa tööst teevad intervjueeritavad ise ära) ning mis eriti oluline – võimalikku väärtuslikku materjali on kordades rohkem kui ajakirjas ruumi. Kelle „võsavälist elu“ me uudistanud oleme? Ajakirju lapates ja lugusid kokku lugedes selgus, et 24 orienteerijat peaks nüüd kõigil Orienteeruja lugejail nägupidi selged olema, ükskõik, kas kohtutak-

se võsas või võsast väljas. Siit väike nimekiri meenutuseks (andmeid pole kaasajastatud):

1. **Pille Taba**, TÜ kliinikumi närvikliiniku neuroloog, (OK Ilves), lugu ilmus Orienteerujas nr 62 (1/2002)
2. **Margus Sarap**, Käosaar & Co patendibüroo patendivolinik, (OK Ilves), 63 (2/2002)
3. **Heiki Einpaul**, AS Hekotek, tegevjuht, (Rae ROK), 64 (3/2002)
4. **Kuno Rooba**, Tapa linnapea, (Rakvere OK), 65 (4/2002)
5. **Helle Jaaniste**, Tartu tähetorni astronoom, (OK Ilves), 67 (6/2002)
6. **Paul Poopuu**, Türi majandusgümnaasiumi direktor, (JOKA), 69 (8/2002)
7. **Artur Raichmann**, OÜ Merrillmann (Europcar autorent) juhataja, (Rakvere OK), 70 (1/2003)
8. **Erik Keenberg**, Enerpoint Saare tegevjuht, (Saaremaa OK), 71 (1/2003)
9. **Olavi Kärner**, Tõravere Observatooriumi teadur, 72 (3/2003)
10. **Ilme Palu**, Pärnu LV ehitusjärelvalve teenistuse juhataja, (OK West), 73 4/2003
11. **Tõnu Lauter**, Neeme Piirivalvekoerte kooli ülem, (PV SKK), 77 8/2003)
12. **Minija Pääslane**, Tabivere perearst, (OK Ilves), 78 (1/2004)

13. **Virve Orav**, kirjastuse Egmont Estonia finantsjuht, (SK Saue Tammed), 79 (2/2004)
14. **Mari Roots**, Tallinna LV infosüsteemide osakonna peaspetsialist, (TAOK), 80 (3/2004)
15. **Sergei Širokov**, AS Altiris Estonia vanemprogrammeerija, (SRD OK), 81 (4/2004)
16. **Karli Lambot**, ACE Logistic Group'i juhataja, (OK Orion), 82 (5/2004)
17. **Ingrit Kala**, Värskas gümnaasiumi õpetaja ja huvijuht, (Värskas OK Peko), 83 (6/2004)
18. **Gea Rennel**, EV Alaline Esindus OSCE juures, suursaadik, alaline esindaja, (Harju KEK RSK), 84 (1/2005)
19. **Veiko Pak**, Kadarbiku Kõõgivilu OÜ, juhataja, (Rae ROK), 85 (2/2005)
20. **Mairait Kakko**, REIB OÜ tootmisjuht, (Bona Fide), 86 (3/2005)
21. **Mare Parve**, Bristol-MyersSquibb, tootejuht, (Värskas OK Peko), 87 (4/2005)
22. **Kaido Hallik**, Medisoft, süsteemianalüütik-programmeerija, (OK Ilves), 88 (5/2005)
23. **Toomas Tiivel**, TELE2 Eesti AS, juhatuse esimees, (OK Ilves), 89 (6/2005)
24. **Randy Korb**, AS Fere müügijuht, (Värskas OK Peko), 90 (1/2006)

Nagu paljud juba teavad, on toimetusel väike nimekiri, kelle poole järgmise numbri „võsavälist“ lugu tehes pöörduda võiks. Samas on toimetus ja sealjuures eriti allkirjutanu alati väga tänulik soovitude ja vihjete eest huvitavate o-inimeste kohta, keda „võsast valguse kätte“ võiks tuua, sest kindlasti jätkub see sari ka tulevikus.

Ettepanekud ja kommentaarid on ikka oodatud aadressile: ajakiri@orienteerumine.ee

Maret Vaher

orienteerumiskauba osaühing

NAASTARID,
SÄÄRISED,
KOMPASSID,
ABIVAHENDID
NII TIPPTEGIJALE
KUI HARRASTAJALE

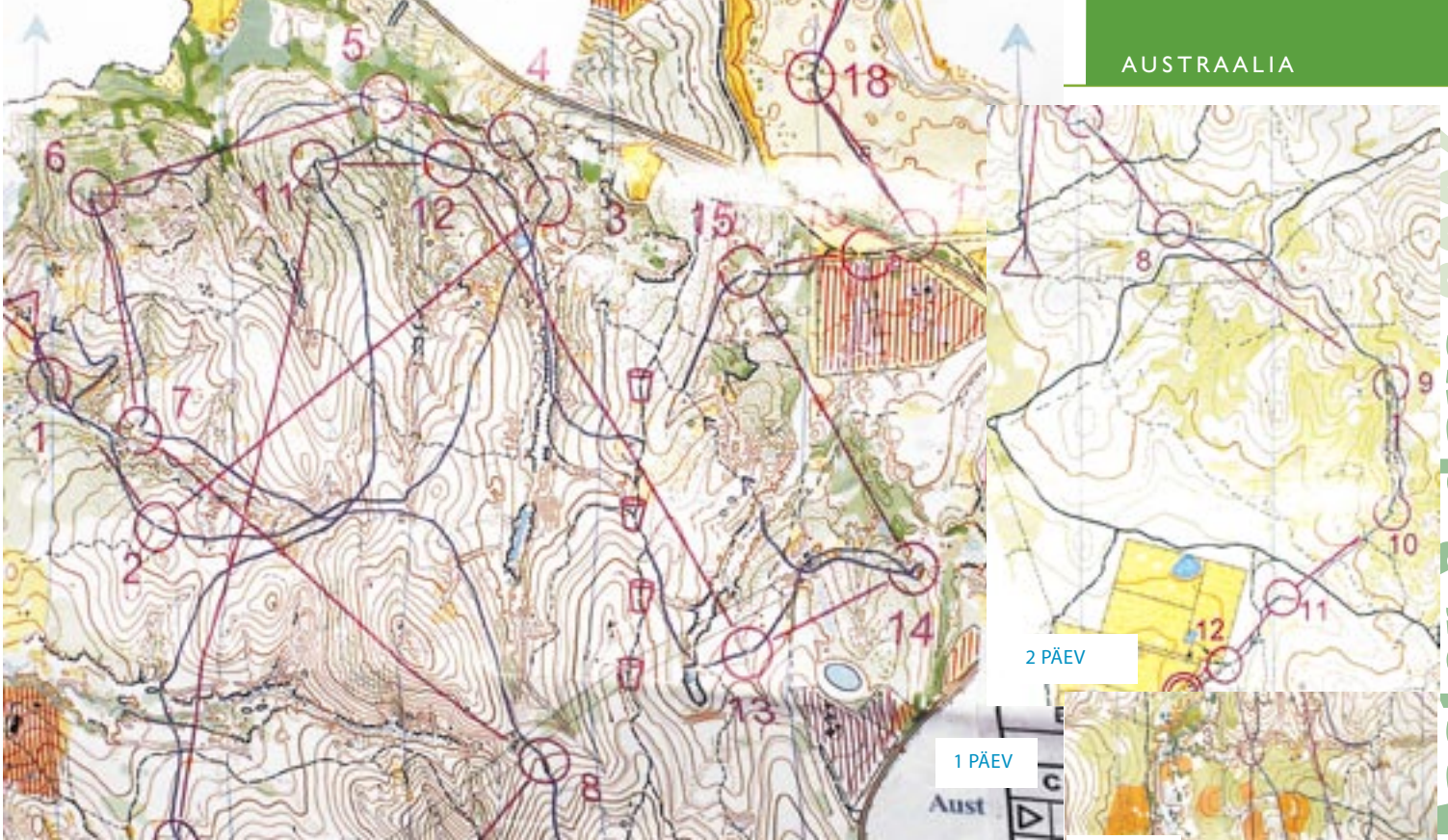
Muuk Tallinna neljapäevakul ja hooaja suurematele võistlustel.

SUUNTO
jalas
OLWAY
SPORT

HEA VARUSTUS TAGAB RAHULOLU

22 ORIENTEERUJA 2/91 mai 2006

Orienteerumiskauba OÜ Nurmenuku tee 9 Randvere 74001 Vilmsi tel. 609 8904
50 46 904

Lihavõtte 3päevajooks AUSTRALIAS

□ TIMO SILD □

Aasta esimene sügisvaheaeg algas Victoria osariigis Austraalia kolmepäevajooksuga "Easter 3-Days". Võistluskeskus asus Castlemaine'is, mis on ajalooline kullakaevanduslinn Melbourne'ist 152 km loodes, kaugele ei jää ka sellised tuntud linnad nagu Bendigo ja Ballarat.

Üheksateistkümnenda sajandi keskpaiku leiti selles piirkonnas kulda ning inimesed sõitsid üle maailma lõunakontinendile õnne otsima. 1851. aastal oli Victoria elanikkond kõigest 76 000 inimest, kümnendi lõpus aga juba 540 000 inimest ehk tervelt 45% Austraalia elanikkonnast. Enamik uustulnukatest pärinesid Suurbritanniast, Irimaalt, Ameerikast ning Hiinast.

Räägitakse, et esimesed saabujad lihtsalt noppisid kullatükke maapinnalt, natuke hilisemad tulijad olid aga sunnitud jõepõhja sõeluma, mida paljud kindlasti California kullalaviku-teemalistes filmides on näinud. Kui seegi meetod ennast ammandas, hakati kulda kaevandama.

Kulda leiti igas suuruses tükkidena. Läbi aegade suurim kullakamakas avastati Lääne-Victorias 1869. aastal, see kaalus 72 kg ning sai nimeks "Welcome Stranger" (Teretunud Võõras). Enamasti langesid kullajahtijate saagiks siiski pisemad kullaterakesed. Mõnikord oli kuld nii peen,

et isegi sõel ei püüdnud seda kinni. Sellisel juhul kasutasid kavalamad üht omapärasid kullahankimisviisi. Sõelale määrati elavhõbedat, et kullapuru kinni püüda, seejärel sulatati metallid tulel kokku ning valati õõnestatud kartulisse. Kartulit küpsetati kuni koorik söestus, selleks ajaks oli elavhõbe juurvilja sisse imendunud ning auku jäi puhas kuld.

Kus kulda, seal on ka röövlid platsis. Austraalia kullakaevandusperioodi lindpriid, bushrangersid, olid ränduritele suureks hirmuks ja röövisid panku ning kullasaadetisi. Korrakaitsetele olid bushrangersid tavalised teeröövlid, paljudele kaasaegsetele sümboliseerisid nad aga võitlust korrumppeerunud võimude vastu ning Robin Hoodi. Bushrangersitest loodi romantilisi laule ja lugusid, mõnikord anti neile huvitavad hüüdnimed nagu "Thunderbolt" (Välgunool) või "Captain Moonlite" (see on röövli enda kirjaviisi, õigekirja järgi pidanuks see olema „Captain Moonlight" ehk Kapten Kuuvalgus). „Kuulsaim Austraalia bushranger oli Ned Kelly, keda tunti ka nime all "Man in the Iron Mask" (Mees raudses maskis), kuna ta kandis oma viimase lahingu ajal soomusrüüd.

Orienteerujad peavad Austraalia kullaotsijaid tänama, kuna need muutsid tavaprase spur-gully (ehk nina-orvandi)-tüüpi maastiku huvitavamaks. Mets, mis toona põletus- või

toetusmaterjaliks maha raiuti, on nüüdseks tagasi kasvanud, aga maastikule on inimegevusest jäänud suured armid, mis tänapäevani meenutavad õnneotsijate horde Fortuna otsinguil.

Nagu juuresolevalt kaardilt näha, on maapind kohati üles songitud ning mitmel pool jooksevad suured erosioonikraavid. Siin-seal võib koguni kohata mõnd vana kaevandusauku või majavaret. Kõige huvitavamad maastikuvormid olid aga vanad kanalid mäekülgedel, mis on justkui mahamärgitud samakõrgusjooned.

Tegemist on Austraalia parimate orienteerumismaastikega, millest annab tunnistust ka fakt, et möödunud kümnenditel korraldati selles piirkonnas paaril korral orienteerumise maailmakarikavõistluste etappe.

Juuni alguses peetakse South Australia osariigis Suurbritannia kuninganna sünnipäeva auks väike orienteerumiskarneval, millest allkirjutanu pajatab Orienteeruja lugejatele oma järgmises loos.

Meenutusi Nõval toimunud

Euroopa MV ROGAINIS

2005. a. suve meenutas Jaanus Reha. Kirja pani Tõnu Lääne.

Viimased kolm aastat on rogainid meile (so minule koos paarimees Margus Klementoviga) edu toonud. Võitsime 2002. a. TA OK kaheksa- ja 2003. a. Orioni kahekümneneljatunni jooksu. Samasse aastasse jääb ka TA OK rogaini teine koht. Ideaalset sooritust on seganud vigastused ja üksikud ebaõnnestunud rajavalikud.

Kuldused Euroopa meistrivõistlustest Nõval kütsid meie meeli ning pikalt kaalumata teatasime osavõtusoovist. Puuduva spetsialettevalmistuse korvasin läbimõeldud toitumisega. Paaril viimasel päeval sõin hommikuti suurtes kogustes kaerahelbeputru, manustasin ohtralt magusat ning närisin lihatoite.

Võistlushommikune tugev kõhutäis lubas stardis kätteantud kaarte rahulikult uurida. Marsruudi koostamisel arvestasime eelkõige öise etapiga. See kolmetunnine vahemik pidi hõlmama lihtsamaid teeäärseid punkte.

Valisime variandi, kus peale stardipauku liikus umbes 10 võistkonda. Lühikesel teelõigul soojenesid lihased kenasti üles ja **23.** KP oligi käes. Keerasime ringi ja pöörutasime tagasi. Seejärel leidsime kiiresti **24., 20., 30., 25. ja 41.-se. 30.**-ndas trehvasime teisalt tulnud konkurente. 24.-nda ja 41.-ga eksisime vastavalt kolme ja viie minutiga. **29.** KP-sse pöörutasime diagonaalis, siis mööda sihti sooni ja sealst paraja kaarega otse punkti, mistõttu hävisime kolme minutiga.

Edasi võimaldas maastik mitmekülgset teeõrgustikku kasutada. Liikudes **45-69-29-32-40-26-33** trehvasime taas tuttavaid seltskondi. Edasi läbi KP-de **34-59-55-62-57-70** kulgesime piki nõgeseid täis sihte. KP-st 34 möödusime liigse kiirustamise tõttu ja kaotasime kümme minutit. Siis taltusime.

70.-ndast suundusime mere äärde. **38-74-46-50** pääses mööda teid. Pähklid koos joogiga mõjusid dopinguna ning graafiku edestamine ja suurepärase enesetunne ei ärgitanudki mõttevahetusele. Kerisime tempo üles, aga karistasime end sellega, et otsustasime **71.** punkti liialt vara otsima hakata. Hävisime veelgi. See tegi valtsaks ja edasi liikusime vaid kindla peale. Kuna edestasime graafikut ikka veel viiekümne minutiga, otsustasime süüa. Avasin koti ja ladusin välja neli hiiglaslikku pannkooki lootuses, et Margus kanakintsude ja leiva näol samaväärselt vastab. Kuid ... ühed vedelesid Õismäel külmkapis ja teised võistluskeskuses autos. Seetõttu piirdus oode paari koogi ja mõne tordilõiguga.

52. KP leidsime puhtalt. Kuna **61.**-sse suundudes poolel maal tee enam ei klappinud, siis tormasime raiesmikule ja seal saigi mõistus otsa. Raiesmiku nurgast liikusime metsas oleva kivi poole. Vaatamata situatsiooni õigsusele vajalikku punkti me siiski ei märganud, kuigi üks suur kivi järgnes teisele. Otsimisest loobunult ümber pöörates

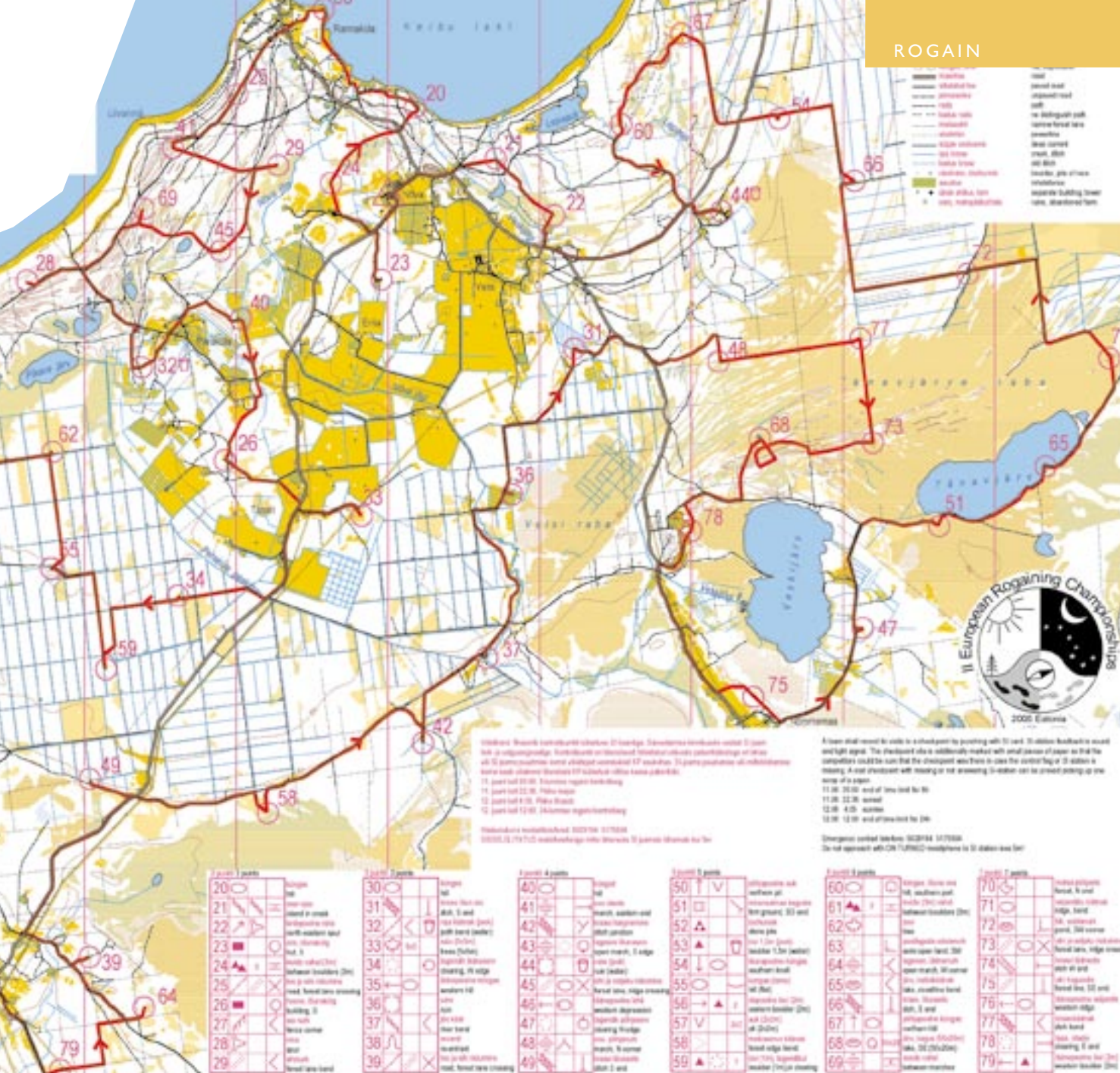
märkasime puna-valget tähist ja rõõmul polnud piire!

Teevõrgustiku abil võtsime suhteliselt lihtsad (**53-27-35-63-43-79**) punktid. Enne hämara saabumist leidsime ka **64., 39.** ja **49.**-nda. Viimasest väljudes süütasin juba lambi ja suundusime pikkadele teejooksudele. **58.**-s tuli lihtsalt, **42.** KP läheduses märkasime mitmeid uinakule sättinud võistkondi, kellest hiilisime vaikselt mööda ning võtsime **37.** ja **36.** KP lennult. Teel **31.**-sse, kui läbitud oli 4/5 lõigust, jõudsime teeristi, kus tuli keerata paremale. Paraku ei klappinud enam suund ning jooksime kilomeetri jagu tagasi teise teeristini. Taas sobis kõik. Igaks juhuks takseerisime veelkord teeäärsete kraavide ristumisi. Naasime kümneminutitagusesse paika, keerasime uuesti paremale, kus kaardi järgi pidanuks suurele teele välja jõudma. Peale mõningast jooksu nägime kraavi ristumas teega ja peagi leidsime suure õnne peale punktigi.

Kuna koitis, siis lülitasin teele naastes lambi välja. Katkise juhtme tõttu viimane enam tööle ei hakanudki. **48., 77.** ja **73.** KP tuli nüüd hämaras leida. Tuulasime piki aimatavaid sihte ning mööda poollagedat Tänävjärve raba. **68.**-nda otsingul rabasaarte suunas joostes õnnistatigi meid viimase suurema katsumusega. Pimeduses lugesime kaardilt seljandikud sihtideks, mis näisid maastikulgi omakorda suurte lagedate ribadena.

Silkasime siia-sinna, kuni loobusime ja suundusime lõunasse jäävale suurele teele. Hetk hiljem tabas aga Margus teistmoodi soos asukoha ära, mispeale keerasime ringi ja jooksime otse punkti. Kestvad ovatsioonid! Hing trummeldas rinnus. Hämarus oleks justkui otsa

saanud ning asendunud meeldivalt heleneva valgusega. Pisivigu tehes leidsime **78.** ja **75.**-nda, **47.** ja **51.** seevastu tulid puhtalt ja kergelt.

Liikusime 90% kogu läbitud teekonnast joostes ning sellele kulus veidi üle 17 tunni. Samas tempos jätkates suutnuksime kõiki kontrollpunkte võttes 3 tundi kontrolllaega ennetada. Seega otsustasime teistkordselt süüa.

Kuna **65., 76.** ja **72.** punkt asusid rabas, hakkas eelnev teekond Margusele oma mõju avaldama ja tempokas jooks taandus kiirkõn- niks. **66.** KP-sse läksime ringi. Läbisime 3 km poole tunniga, jooks vaheldus käimisega. Seejärel kaaslane kosus ning **54.** ja **67.** tulid juba kergemalt. **60.**-ndasse liikusime mööda segadust tekitavat käänullist oosi, kuid paremat varianti oli ka raske leida. **44.** KP-s takseerisime asukohta nii siit kui sealt. Tähise reetsid alles tallatud rohi ja teisele korrusele viivad jäljered.

Lõpp läks libedalt. **22.** ja **21.** lausa kukkusid sülle. Sitahädast ma siiski ei pääsenud. Lasin Marguse minema ja keerasin ise metsa. Seetõttu kulus aega planeeritust rohkem. Kaaslase edu kasvas juba 200-300 meetrini. Kuna mööda asfaldteed liikusime võrdsetl ja finišini oli pelgalt pool kilomeetrit, siis hakkas ka mul kiire. Õnneks jäi agra

kaaslane ning kivile istudes ootama, et siis kohakuti jõudes taas tõusta ning edasi liikuda. Kõik toimis.

50 meetrit enne lõppu sai Margusel jaks otsa ja ta vajus kokku. Jäänud oli ainult üks kungas. Kohtunikud ei lubanud mul üksi lõpetada. Jäin kannatanu juurde närveldama, sest vastastest ei teadnud me veel mitte midagi. Õnneks toibus paariline ruttu ning suutsime ikkagi suure hurraaga lõpetada.

Konkurendid liikusid kiibitsedes ringi, kuid meid nad rääkima ei suutnud ärgitada. Vaikisime saladuslikult. Kohtunike ütluste järgi ei olnud keegi lõpetajaist kõike punkte võtnud. Süda tahtis rinnust välja karata. Sisemuses juba teadsin, et oleme Euroopa meistrid, kuid veidi kripeldas sees veel SI pulga pärast. Ulatasin viimase väriseval käel kohtunikule, et ta saaks sealt info arvutisise laadida.

Operatsioon sooritatud, teatas Taavi meile võidust. Arvuti ei valetanud – kõik punktid võetud ja aeg oli parim. Lähedal seisnud võistlejad ja kohtunikud tulid õnnitlema. Arstid tohterdasid samal ajal veel Margust. Tegelikult lõppes kõik õnnelikult. Hurraa!!! Sajaneljakümne kilomeetri läbimiseks kulus aega 21 tundi 49 minutit ja üheksa sekundit.

Kontrollpunktide objektideks on olnud palju silmapaistvaid rändrahne.

Rändrahnud orienteerumismetsades

ANDRES KÄÄR

Eestisse, eriti põhjarannikule, on jääaegade liustikud kandnud hulganisti rändrahne. Rändkive on jõudnud kaugemalegi, kuid mida lõunapoolse, seda napimalt, eriti suuri. Lätis on mõnemeetrine juba hiiglane, Leedus ja Poolas meetrinegi haruldane.

Nagu orienteerujate edetabeligagi, on kividega küsitavusi. Maapealse osa ruumala on lihtsam mõõta, veealust juba keerulisem, aga maaalust ilma kaevamiseta võimatu. Seetõttu on kivid järjestatud nähtava osa ruumala järgi, vanemates kirjutistes ka ümbermõõdu järgi. Vee- ja maapealse osa lisamine muudaks järjestust, esikoha hõivaks ilmselt täielikult vee alla jääv Toodrikivi Nõva lähedal meres, esikümnesse tõuseks ka Skarvan Osmussaare rannas.

Kümnest maapealse mahu järgi reastatud kivist pooled on leidnud kujutamist orienteerumiskaartidel ja veel kaks jäänud napilt serva taha. Eesti suurim, mereveepiirile jääv Ehalkivi Letipea neemel, ei ole o-kaardil, kuid juba järgmine, Muuga Kabelikivi (maapealne osa 728 m³) koos oma "poegade"ga, jää poolt lähedusse poetatud väiksemate rahnudega, on kaardil 9139. Neljapäevaku start on olnud päris selle kivigrupi vahel.

Kolmanda koha kivi, Majakivi Juminda poolsaarel, jääb 350 meetri kaugusele Kolga-Aabla (2004035) kaardi servast. Neljas kivi Vaindloo saare veepiiril jääb ilmselt o-kaardil

Maisiniidi kivi

kujutamata, sest saarekesele ei mahuks sprindikaartki.

Viies, Rohuneeme rahn (397 m³), teise nimega Maisiniidi kivi, on näinud oma ümber sagivaid orienteeujaid nüüd juba ligi kolmteist aastat. Kuna see kivihiiglane asetses NL raketibaasi okastraadiga suletud alal, jäi ta loodushuviliste eest pika aja jooksul varjatuks. 1992. a. sügisel veeretati raketid minema. Varemete ja songermaa ümbruses oli ruutkilomeetrite ulatuses looduslähedases seisundi ürgmetsa, mille pinnas kohati lausa suurte ja väikeste kividega kaetud, luues kodukandis võimaluse esmakordselt põhjamaadesse reisivatele orienteerujatele näidata, missugusel pinnasel seal joosta tuleb.

Kuna nii lähedal linnale vabanes päevakulistele uut mängumaad, joonistasin järgmises aastaks, sellest kaardi (9317). Avaneljapäeval kaitses pidekaartidelt radu joonistavaid päevakulisi tibavihma eest veidi eenduv seitsmemeetriline sünge kivisein:

Kuues kivi, Arukülas on kaardil 8205 ja paikneb asulasisesel jäätmaal. Seitsmenda rahnu, Painuva kivi, Lahemaal, Turbuneeme küla rannavees, juures on vesi orienteerumise KP jaoks liiga sügav, sobib muidugi seiklus-

Rohuneeme kaart

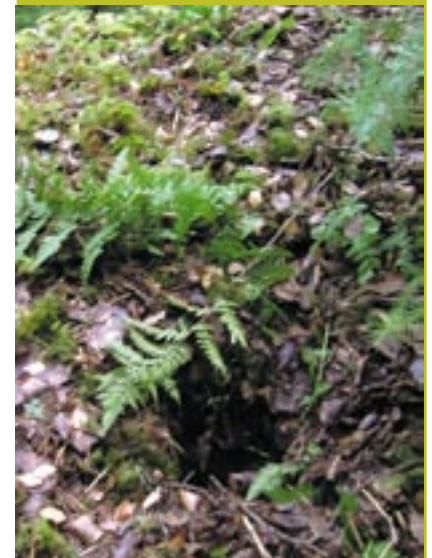
võistluse punktiks. Ellandvahe ja Laulumäe kivid Jägalas (edetabelis 8. ja 10.) on kaardil 822. Esimene neist jääb nüüd o-maastiku asemel golfplatsile. Et edetabeli kümne esimese suhe o-kaartidega oleks täielik, siis 9. Kukka kivi Hiiumaal jääb nagu Majakivigi napilt poole kilomeetriga trükitud o-kaardilt välja.

Kontrollpunkti objektiks on olnud mitmeid kümne esimese hulka mittemahtuvaid, kuid silmapaistvaid rändrahnede: Lodikivi Kallukse mägedes Kadrina lähedal, Suure tõllu kerisekivi Saaremaal Odalätsis, Helmerseni rahnud Kärda lähedal. Ja teisigi.

Viimisi päevakukaartidel on punkte võetud ka selliste huvitavate kivide veerest: Palgipuuga rahn on üldtuntud Tädu "kuusega kivi" läheduses, kuid rada selle juurde ei vii.

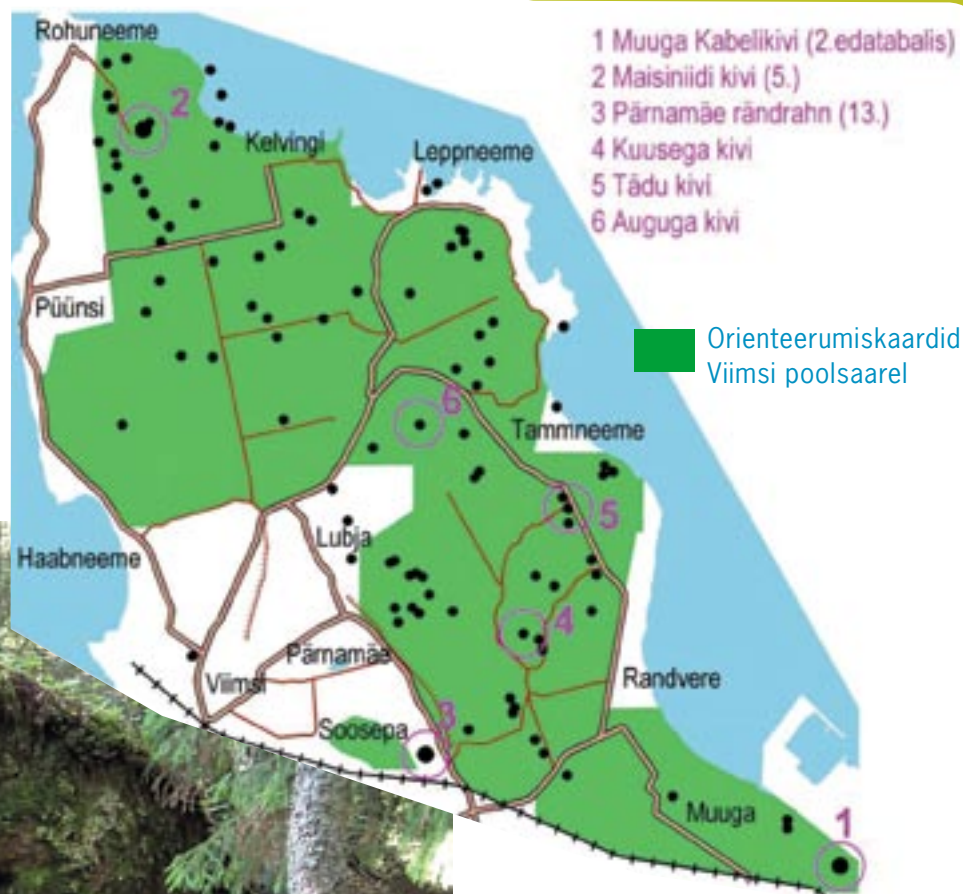

Puuga kivi

Auk ülevalt

Auk

Eriti omapärane on rändrahn läbiva uurdega. Ligi pooleteistmeetriste kaarduv kanal algab kivi külgsenalt ja avaneb laele.

Kindlasti on orienteerumiskaartide joonistajail avastada veel mõndagi huvitavat.

Auguga kivi

MÕELDES lõppenud TALIHOOAJALE

RIHO MÄNNI

Eesti on tutvustanud ennast maailmale suusamaana, sest kolm Torino olümpiakulda murdmaasuusatamises räägivad iseenda eest. Selles valguses tundub enesestmõistetav, et iga orienteerumist harrastav eestlane oskab suusatada.

Millegipärast on talvistest võistlustest osavõtt kasin. Mida teha selleks, et suusaorienteerumine välja ei sureks? Võrreldes suviseid ja talviseid lühiraja meistrivõistlusi, on hea, kui erinevates vanusklassides on talvel kolmandik kohal. Mitmes vanusklassis saavad peaaegu kõik medali või jääb osa medaleid koguni välja andmata.

Arutleks veidi noorte ning harrastajate (veteranide) aktiivsuse teemal. Noorteklassis on osavõtjaid suvisega võrreldes alla poole. Kuna suusatamine on üks tõhusamaid üldfüüsilise ettevalmistuse viise, tekib kohe küsimus, mille-ge tegelevad noored orienteerujad talvel? Kas noorte mitmekülgne üldfüüsilise ettevalmistus ei olegi oluline?

Talved on meil küll heitlikud, kuid noorte treeningplaani peaks olema nii koostatud, et igal võimalusel suusatada ning loomulikult üksteiselt võistlustel (ka orienteerumisvõistlustel) mõõtu võtta. Praegune suusatamise lainehari tuleks orienteerumistreenerite poolt ära kasutada.

Harrastajatega on asi veidi keerulisem, kuid osaliselt on vähene osavõtt tingitud ebasobivast kalenderplaani. Kuna pearõhk on suunatud noortele ja tippudele, siis loomulikult on kodune kalenderplaani koostatud rahvusvahelisi võistlusi silmas pidades.

Talvisest orienteerumisest kodused tegijad üksi "ära ei ela", sest võistlusi on vähe ja stiimuleid harjutamiseks tuleb otsida mujalt, eeskätt suusatamisest. Talve põhiüritus on Tartu maraton ning selle nädalavahetuse orienteerumisvõistlustest jäävad paljud eemale. Ebasoodsate lumeolude tõttu lükkusid Eesti meistrivõistlused Tartu maratoni nädalavahetusele ning tavaraja võistlusteks tühenesid paljud vanuseklassid.

Tähtsuselt teine talvine suusaüritus on Otepää maailmakarikavõistluste etapp. Kui selline elamus tuleb koju kätte, siis peaksid ka noored orienteerujad võistluselamuse saamiseks kohal olema. Enamik spordisõpru viibib sel ajal samuti Otepää - jällegi täiesti sobimatu aeg muudeks ettevõtmisteks.

Tänavu olid sel ajal Põlva maakonna lahtised meistrivõistlused. Kui Põlva meistrivõistlused oleks toimunud reedel, siis oleks osalejaid kindlasti rohkem olnud, sest paljud viibisid niikuinii Lõuna-Eestis.

Kolmas üritus või õigemini ürituste sari on Estolopet, kuhu peale Tartu maratoni kuuluvad veel Viru-, Tallinna, Tamsalu ja Haanja maratoni. Paljud

orienteerujad osalevad selles sarjas (mõni isegi kõigil senistel etappidel) ja praktika on näidanud, et eelistavad nad maratone orienteerumisele.

Kuna Estolopeti üritused on enamasti pühapäeviti, siis üks võimalus oleks võistelda samas kandis reedel või laupäeval. Tõenäoliselt saaks maratonide korraldajatega kokkuleppele isegi sama maastikku kasutamises. Olen päri Raivo Rõõmu seisukohaga, et Eesti meistrivõistlusi tuleks läbi viia kahel nädalavahetusel, sest ka see võimaldaks orienteerumist ja suusakalendrit paremini siduda. Eesti meistrivõistluste teine pool võiks toimuda hooaja lõpus.

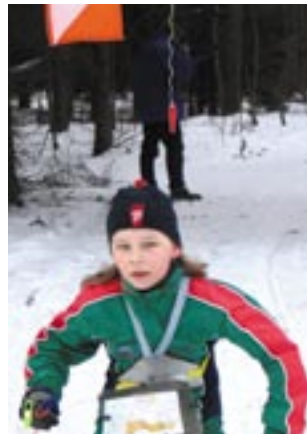
Kõige suurem tänu korraldajatele on ju rohkearvuline osavõtt. Ka sel aastal olid Eesti meistrivõistluste korraldajad kõvasti vaeva näinud ja närve kulutanud ning on kõigi osalejate kiituse auga ära teeninud.

Teine küsimus on Eesti meistrivõistluste medali hind ehk võistluse konkurentsitihedamaks muutmine. Arvan ka, et vanusklassis peaks olema vähemalt kuus osavõtjat, kuid pakun välja vanusklasside kahe kaupa liitmise variandi, kui eelregistreerimisel on vanusklassis alla kuue osavõtja.

Näiteks võiks sel juhul liita klassid 18 ja 20; 21A ja 35; 40 ja 45; 50 ja 55. Liita tuleks siis, kui ühel liidetavatest on vähem kui kuus eelregistreerunud. Medal või mistahes auhind

tuleks parimatele siiski anda, olenemata sellest, kui palju võistlejaid lõpuks kokku saab. Esiteks pole ju võistleja süüdi, et konkurents nigel ning teiseks võib mõni õigustatult solvuda ja tulemata jätta.

Rakendatavad meetmed peaksid lähtuma eeldusest, mis tõstaks ala populaarsust ning seega ka osavõtjate arvu. Jääme optimistlikeks!

Tartu Maraton × 2

Räägitakse, et Eesti suusaorienteerujad on alustanud järgmise hooaja ettevalmistust pikkade vastupidavustreeningutega. Ambitsioonid on vist tõusnud väga kõrgele, sest treeningmahud on juba hakanud venitama inimvõimete piire.

26. märtsi hommikul startis neljalikmeline suusaorienteerujate punt Otepää suusastaadionilt Tartu Maratoni rajale. Vabas sõidustiilis liueldes jõuti Elvasse ajaga 3 tundi ja 57 minutit. Ehkki enamik luges siinkohal trenni lõppenuks, tegi

üks treeninghunt kannapöörde ja asus koos uue kaaslasega tagasiteele Otepää poole.

Selleks ajaks oli südapäevane päike muutnud rajale sadanud värske lume kleepuvaks ja libisematuks massiks. Liimjate lumeolude ning väsimustontidega võideldes ronis tandem üles Otepää kõrgustikule ning ületas õnnelikul meelel lõpuks Tartu Maratoni stardijoonet. 9 tundi ja 59 minutit oli möödunud hetkest, kui esimene neist oli siit lahkunud. Nüüd oli ta tagasi, seljataha jäi maha 126 kilomeetri pikkune suusajalg.

MARGUS HALLIK

Suusaorienteerumistalv Põhja-Ameerikas

MARGUS HALLIK

Kauaaegse Eesti suusa-o koon-
dislasena jätsin sel hooajal
vahele rahvusvahelise võistlus-
karusselli, kuid keskendusin see-
eest Põhja-Ameerika talvistele
jõuproovidele. Järgnevalt sellest,
kuidas orienteerutakse suuskadel
teiselpool Atlandi ookeani.

Seoses abikaasa diplomaatilise tööga
pakuti meile Itaalia lähetusaja lõpus
võimalust jätkata välisest Kanadas,
kus Eesti väiksem saatkond vajas hädasti
töökäsi. Kuna diplomaatiliste esinduste
töötajad ei liigu kunagi üksi, otsustasime,
et miks mitte võtta vastu uus väljakutse
ning näha elu Ameerika mandril. Niisiis tuli
Roomast Tallinnasse tagasikolimise asemel
suunduda hoopis Ottawasse.

Mina, kes ma viimase viie aasta jooksul olen
kaasa löönud talviti suusa- ning suviti rattaori-
enteerumise suurvõistluste konkurents, seisin
valiku ees – kuidas edasi?

Oli selge, et nii kaugelt kahel alal tipptasemel
jätkata on väga kulukas ning keeruline, kuna
praktiliselt kõik tähtsamad jõuproovid leiavad
aset peamiselt ikka Euroopas. Seetõttu otsus-
tasin üsna raske südamega suhteliselt edukalt
läinud rattaorienteerumise hooegade järel
keskenduda enam sellele alale.

Olin siiani end hingelt ikka rohkem suusa-orien-
teerujana tundnud ning mõte vaid 27aastaselt
antud alaga rahvusvahelisel tasemel lõpetada
tundus algul psühholoogiliselt väga ränk!
Hakkasin suundsusatamisega tõsiselt tege-
lema alles kahekümneselt. Olin teinud palju
tööd enda arendamiseks selles distsipliinis,

lүүes viimasel seitsmel hooajal kaasa eranditult
kõigil tiitlivõistlustel, enamikel MK-etappidel ning
veetes palju aega Soomes – võisteldes ning
laagerdades maailma edukaimas ja suurima
kandepinnaga suusa-o riigis.

Aastal 2006 võisteldi rahvusvahelises kon-
kurents, taas Maailma Karikale, mina aga lõin
lahti kohaliku võistluskalendri, loobudes küll
suurvõistlustest, kuid otsustades kaasa teha
siiski veel ühe korraliku hooaja osaledes USA
ja Kanada jõuproovidel.

Samas on suundsusatamine rattaorienteerumisele
oma olemuselt kõige lähedasem ala ning
seetõttu talvise kaarditreeninguna täiesti omal
kohal. Kuna ma treeningmahtu võistluste jaoks
sel talvel spetsiaalselt väga alla ei tahtnud las-
ta, läksin enamasti võistlema kergel väsimuse
foonil, olles tihti veetnud eelmisel päeval 2,5-3
tundi jõusaalis.

Head treeningtingimused

Olgu kohe öeldud, et Kanada on üks kõige kar-
mima kliimaga riike maailmas ning isegi maa
lõunaosas tähendab talv sõna otseses mõttes
talve. Lund on maas keskmiselt meetrijagu ning
ilm stabiilselt miinuses ning esineb ka perioode,
kus kraadiklaas püsib nädalaid 20 kraadi alla
nulli.

Sellest johtuvalt elab enamuse 32 miljonit
inimesest vööna 100 miili raadiuses Ameerika
Ühendriikide piirist, hoolimata maa tohutu suu-
rest pindalast. Ent huvitav lugu on päikesevalgus-
ega - laiuskraadilt asub Ottawa ju umbes samal
joonel Milaanoga Euroopas, mis tähendab ka
talviti kõrgelt käivat eredat "Alpi"-päikest.

Seletus karmile talvisele kliimale peitub aga
selles, et erinevalt Euroopast ei soojenda Põhja-
Ameerikat Golfi hoovus ning seetõttu asub

näiteks Kanadas Eestiga samal laiuskraadil
juba tundra.

Meie elukoht Ottawa - kompromisspealinn
inglisekeelse metropoli Toronto ja prantsus-
keelse Montreali vahel on vaiksem, rohelisem
ja rahulikum, pakkudes samas suurepäraseid
sportimisvõimalusi. Suundudes Ontario provint-
sist üle linna poolitava laia Ottawa jõe Quebeci
poolele, asub 15minutilise autosõidu kaugusel
363 ruutkilomeetri suurune Gatineau park.

Põhja-Ameerika ühe suurima suusakeskuse-
na sisaldab see endas üle 200 km hoolitsetud
murdmaaradu. Paarisaja meetri kõrguste vahe-
ga pargis kulgevad laiad rajad skandinaavialikul
maastikul kaljude, järvesilmade ning metsade
vahel. Selliselt liigestatud maastikul avanevad
tihti maalilised vaated.

Suusaradade tegemine käib lihtsalt: talve
hakul suletakse liiklusele laiad Parkwayd ning
mahasadanud lumi sõidetakse masinaga lihtsalt
kinni. Hooaeg algab novembris ning lõpeb üldi-
selt märtsiga, kuigi kõrgemal asuvatel radadel
saab sõita veel aprilliski.

Kokkuvõtteks võib öelda, et olen vaid vähes-
tes Euroopa suusakeskustes paremaid tingi-
musi näinud. Tõsi, valgustatud radu eriti ei ole
ning suusatama minnes tuleb pilet osta. Mina
lunastasin hooaja passi, mis usinal külastajal
tuleb kokkuvõttes palju mõttekam.

Muide, veebruari keskel sõidetakse par-
gis Worldloppet maratoni sarja kuuluv
Keskinadaloppet. Murdmaasuusatamine on
üliheade tingimuste tõttu Ottawa piirkonnas
väga populaarne ning seetõttu on linna ümber
lisaks veel mitmeid teisigi suusakeskusi, ent
need on väiksemad.

Põhja-Ameerika suusaorienteerumise geograafiast

Kus üldse taliorienteerumist maailmas harras-
tatakse? Seoses kliimaatiliste tingimustega ongi
Põhja-Ameerika põhiraskust kandva Euroopa
kõrval teine selline kants, kus alaga tõsisemalt
tegeletakse, mujal maailmas lisaks veel vaid
Jaapanis ning mingil määral ka Austraalia ja
Uus-Meremaa mägedes.

Kui võrrelda mõlemat Põhja-Ameerika
riiki eraldi, tuleb tõdeda, et ala on Ameerika
Ühendriikides tunduvalt populaarsem kui
Kanadas. Ent Euroopa juhtivate suusa-o maade-
ga kõrvutades ei saa siiski rääkida eriti suurest
kandepinnast kummaski.

Kui näiteks USA talvehooaja kalender sisaldab
endas paarkümmend võistlust eri regioonides,
siis üle kogu Kanada leiavad siin-seal aset
vaid mõned üksikud suusa-o üritused. Ka
Ühendriikides viljeletakse ala geograafiliste
tingimuste tõttu peamiselt kahes piirkonnas
– püsivat lumekatet omavates põhjaosariiki-
des (peamist raskuskeset kannab New York
State) ning lõunapoolsemates piirkondades

kõrgel Kaljumäestiku suusakeskustes (põhiliselt Californias).

Empire State Games ja USA MV

Ameerika tegelik suusaorienteerumise keskus ongi riigi kirdeosas asuv New Yorgi osariik, kus Apalatsi mäestiku põhjaosas asub Adirondackide rahvuspark, mis on USA üks suurimaid. Osariigiga piirnevad kaks Suure Järvistu järve: Ontario ning Erie, mis mõjutavad piirkonda talviti ka rohke sademetehulgaga lume näol.

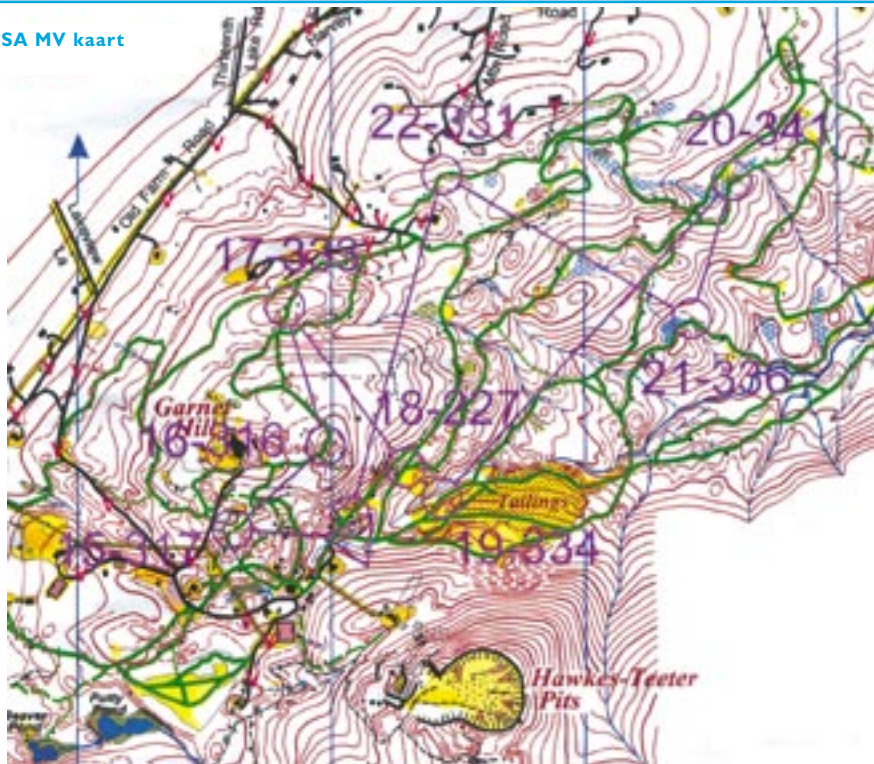
New Yorgi osariik on tuntud ka kui Empire State ning selle järgi on oma nime saanud igal aastal veebruari lõpus toimuv Empire State Games (lühendatult ESG), mis toimuvad kuulsas suusakuurordis Lake Placidis ning kus on esindatud praktiliselt kõik talispordialad suusahüpetest skeletoni sõiduni ning lühiraja kiirusutamisest lumekinga jooksumi. Mitu päeva vältaval mädudel on teiste alade seas oma kindel koht ka suusaorienteerumisel, kuhu pääseb aga vaid kvalifikatsioonivõistluste alusel.

Kogu ülejäänud suusa-oo hooaeg ongi rajatud katsevõistluste süsteemile, pääsemaks aasta tähtsaimale üritusele ning need on märgitud kalendris viitega ESG-Qualifier. Hooaeg hakkas sel talvel pihta detsembri keskel ning kalenderplaanis oli kokku ette nähtud lausa 13 sellist võistlust, korraldatuna nelja erineva klubi poolt.

Tõsi küll, kõik neist erakordselt sooja talve tõttu küll ei toimunud, kuid enamik siiski leidis aset ning mõnel juhul pakuti rahvale lohutuseks o-jooksu.

Kvalifitseerumiseks tuli määrustepäraselt lõpetada kolmel korral ning iga võistlusklassi

USA MV kaart

kokkuvõtliku punktitableti 20 paremat said nimelise kutse lõppvõistlusele. Nii naistel kui ka meestel oli võistlusklasse kokku neli: õpilased, põhiklass, veteranid (40-55) ning superveteranid (55+).

Meie õnneks lahutab Ottawat ja New Yorgi osariigi piiri napp 100 km kiirteed, mistõttu õnnestus osaleda neljal korral ESG katsevõistlustel. Lõppüritus ise toimus 25. veebruaril Lake Placidis, mis võõrustanud taliolümpiat nii 1932. kui 1980. aastal. Tänapäevalgi toimub seal igal talvel erinevate talialade MK-etappe. Suusaorienteerumine peeti seekord Mount van Hoevenbergi suusakeskuse radadel, kus aastaid tagasi jagati murdmaa-, laskesuusatamise ja kahevõistluse olümpiamedaleid.

Kahteteistkümmet taliala sisaldav Empire State Games algas juba reede õhtul suurejoonelise avamisega ning järgnes kahe pika võistluspäevaga. Kohal olid ka kaameramehed, kes külastasid isegi meie võistlust. Olgu mainitud, et stardimaks kvalifitseerunutele puudus ning igale osavõtjale oli ette nähtud võistluste logoga jakk ning müts. Peale oma starti oli õhtul võimalus käia vaatamas ka OM-i peareenil iluuisutajate etteastet, mis võistlejale oli tasuta.

Minu teine suurem eesmärk oli seotud USA meistrivõistlustega, mis esialgselt pidid toimuma New Hampshire. Märtsi keskel oli aga lund vähevõitu, mistõttu peeti ka need lõpuks New Yorgi osariigis Garnet Hilli suusakeskuses.

Laupäevane pikk rada, mis +10 kraadises kevadilmas oli ränk katsumus. Läbisin väga rasketes libisemistingimustes rohkem kui 28 km pikkuse distantsi ajaga 2:19.47, mis praktiliselt veatu sõidu juures tähendas ühtlasi ajalisel mu elu pikimat suusaorienteerumisvõistlust! Lätis veteranide MM-il käinud rajameister oli selgelt liiga optimistlik olnud. Neli ringi väga mägisel maastikul oli karm, lisaks andis ilm veel oma-

poolse hoobi. Jäi vaid kaasa tunda ülejäänud võistlejatele...

Järgmiseks päevaks, mil sõideti ühisstardist middle distants, oli ilm juba tahenenud ning võistlus kulges jäistel radadel. Sellele distantsile lisasid raskusastet võimalikud löiked läbi metsa suuskadel ja ilma. Koos väikeste vigadega kulutasin 12,5 km läbimiseks 58 minutit. Mõlemal päeval järgnes mulle Ühendriikide teenekaim koondislane Scott Pleban.

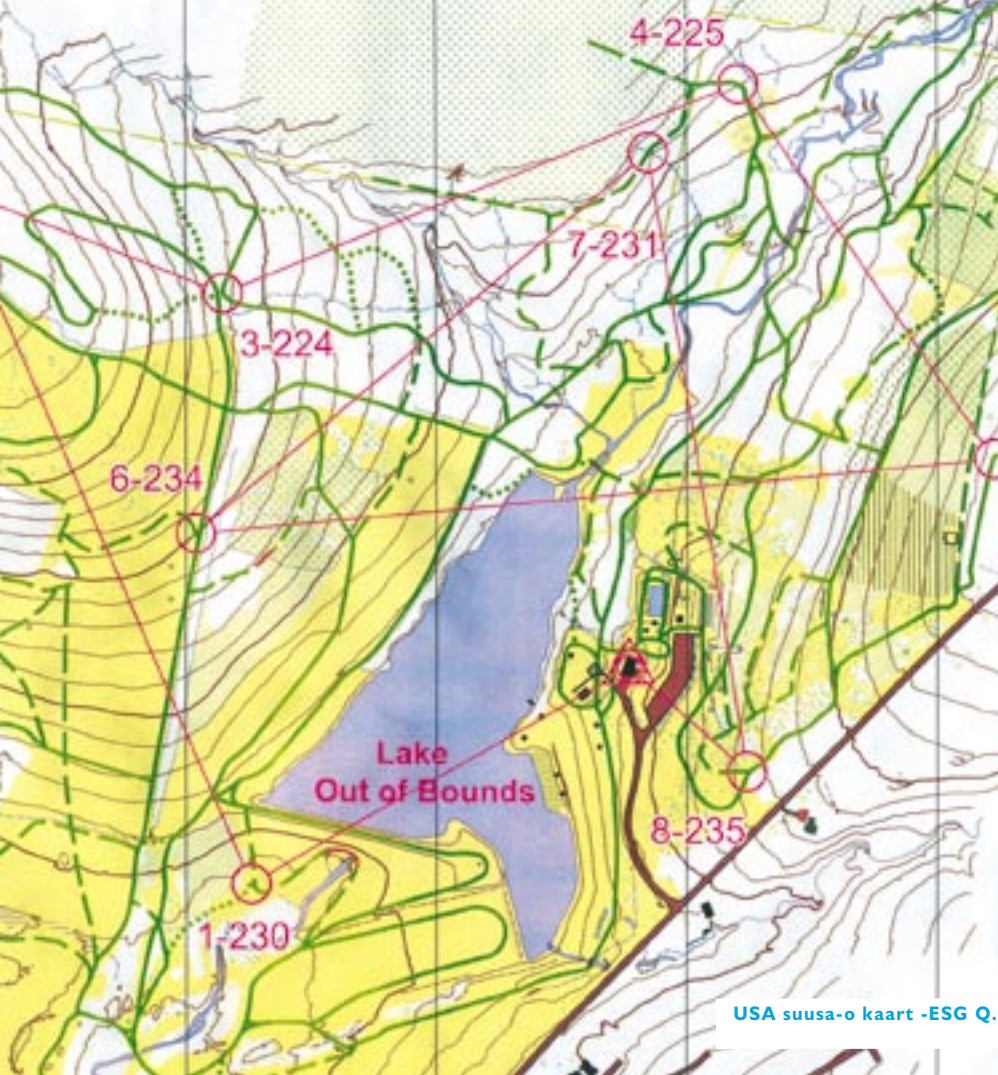
Naistest võidutses Sandy Tetreault, kes neiu põlve nime all Stripp löi tugeva suusatajana kaasa 90ndate keskel mitmel suusa-oo tiitlivõistlusel. Muide, 1996. a. MMil Lillehammeris saavutas ta ameeriklaste parima koha, olles 17. Selle tulemuse tugevusest annab aimu asjaolu, et tol MMil edestas teda Eesti koondislastest vaid Mall Alev. MMi teatesõitudest on ameeriklaste laeks jäänud naistevõistkonna 6. koht aastast 1990.

Suusaorienteerumisest Kanadas

Huvitaval kombel pole erinevalt USA-st suusaorienteerumine Kanadas nii sügavalt juurdunud. Ometi on neil ju ideaalsemad lumeolud, suurepäraselt vahelduvad maastikud, ka metsad pole väga tihedad. Paljud Euroopa suusa-oo võistluste korraldajad tunneksid sellest suurt kadedust – võta ainult lumesaan ja aja radu! Kanada võistlustest tasub märkida väga hästi korraldatud Ottawa meistrivõistlused Nakkertoki suusakeskuse murdmaaradadel. Läheduses võisteldi suusaorienteerumises veel Quebeci provintsis Montreal Islandil.

Suusaorienteerumise võistlustel Kanadas.

Ameerika maastik.

Enamikku Põhja-Ameerika suusaorienteerumisevõistlusi iseloomustab radade üsna tõsine füüsiline raskusaste, sest eranditult kõik need toimuvad suusakeskustes. Orienteerumise tehnilisuse poolest nad Euroopa suusa-o võistlustega võrdlust välja aga ei kannata, sest spetsiaalseid radadevõrke lumesaanidega üldiselt ette ei valmistata.

Teevalikuid pakuvad suusakeskuste ümber liigestatud maastikel väänlevad murdmaaradade võrgustikud ning tihti nende vahel kulgevad matka- ning lumekingarajad. Lisajalgede tegemiseks kasutatakse veel ka meil juba unustus- tehõlma vajuvat võimalust – suusajälge, mis

kaardile kantakse punktiirjoonena. Minu jaoks oli uus see asjaolu, et osadel võistlustel olid mõned järsemad laskumised ja tõusud märgitud kaardile ühesuunalistena. Selle nõude täitmine oli kohustuslik ning nii püüti vältida võistlejate kokkupõrkamist teiste radadel liikujatega.

Võistlused osalejate rohkusega ei hiilga, kuid harrastajaskond on olemas, muidu ju võistlusi ei korraldataks. Leidub paadunud suusa-o fannaatid, kes käivad tiitlivõistlustel Euroopas suures osas oma rahakoti najal, sest kohalik föderatsioon neid rahaliselt peaaegu üldse ei toeta. Viimase 25 aasta jooksul on ameeriklased osalenud kõigil suusaorienteerumise

MM-idel. Tõsi, viimastel aastatel nad sportliku taseme poolest eriti hiilnud ei ole ning osalemisrõõmu on maitsmas käinud suures osas ka veteransportlased. Kanadalased on võrreldes “suure naabriga” olnud vähem usinad ning tiitlivõistlusi külastanud vaid episooditi.

Olgu veel öeldud, et ameeriklastest ning kanadalastest mulle suuri konkurente kahjuks polnud ning kõik võistlused võitsin üsna pingevabalt. Mõni kaasvõistleja liikus suusarajal küll päris nobedasti, kuid pahatihti jääb neil kaardilugemiskiirusest ja täpsusest natukene puudu.

Mina aga olen teinud ju viimase 7 aastal jooksul igal talvel umbes 30 suusa-o starti. Selle kogemusega ma orienteerumistehniliselt suhteliselt lihtsatel võistlustel endale üle paarikümne sekundi vigu üldiselt ei lubanud. Mõnikord õnnestus rada läbida ka päris puhtalt, kuigi mingid varud jäävad kuhugi alati. Teades kohalikku taset, võistlesin kvaliteetse kaardireeningu mõttes alati endaga, püüdes teha veatut sooritust samal ajal ikka maksimaalselt pingutades.

Veel põnevat

- Ühes suusakeskuses toimus sel talvel huvitav hooaega läbiv iseteenindamisega suusa-o seeriavõistlus. Asi käis järgmiselt - võistleja printis internetist kaardi, läbis endale sobival ajal raja, pärast seadis netti oma aja üles ning jäi uut starti ootama. Nimelt olid maastikul kontrollpunktid, mille asukohta muudeti iga paari nädala tagant.
- Suusaorienteerumise “kuldajal” 1990ndatel, mil olid kõige suuremad lootused olümpialaks saamisel, toimus edukalt Põhja-Ameerika suusa-o karikasari. Näiteks 1993. aastal korraldati suusaorienteerujatele Euroopast võistlusturnee USA-sse ja Kanadasse, millest võtsid osa 8 riigi esindajad, nende hulgas ka kolm eestlast (Randy Korb, Renee Möttus ja Heigo Põld). Kompaktse 6etapilise Põhja-Ameerika Karikasarja võitis meestest tookord 1994.a. maailmameister venelane Ivan Kuzmin 1998.a. MM-hõbedad leedulase Nerijus Sulcyse ees.

Lisaks kohalikele olid esindatud veel tol ajal väga tugev Itaalia, Šveits, Tšehhi. Naiste klassi võit kuulus ameeriklanna Sandy Strippile leedulanna Daiva Morkuniene ees.

- Järgmisel aastal on ameeriklastel plaan pidada USA suusa-o meistrivõistlused California osariigis Sierra Nevada mäestikust sellistes tuntud keskustes nagu Tahoe Donner ja Burton Creek. Koos nende võistlustega kavatseb San Francisco Bay Area Orienteering Club korraldada üheksa päeva jooksul (27.01.-04.02.) kuut võistlust sisaldava suusaorienteerumise nädala. Sellel aastal korraldas ülalmainitud klubi Californias 4-etapilise suusa-o sarja. Info: www.baoc.org

dr O-Trops

Ilves tegi mjau-mjau-mjau, võttis uue kokakoola ja popkornitopsi ning asus jälgima järgmist EM-i distantsi.

Käes on mai 2006. Muru tärkab, seelikud lühenevad, valitsus mõkatab jätkuvalt (eriti rahandusminister). Euroraha Eestisse niipea ei tule ja Eesti euromündi kavandilt puudub Petseri. Ei midagi uut. Päris pahasti meil selle euronõudega siiski ei ole, sest lisaks Vene šansooni-legendi Villi Tokarevi eurotuurile on meil kõigil võimalik kaasa elada kahele selle aasta vaieldamatule suursündmusele – Eurovisiooni lauluvõistlusele (siinkohal tervitused Ivar Laevale) ja Euroopa meistrivõistlustele orienteerumisjooksus, mis seekord suisa meie koduünel maha peetakse.

Me oleme ju laulu- ja spordirahvas. Muusika ühendab meid, olgu see siis „Minu täht“ või hoopis „Minu hirveke“. Väga raske on ühte teisele eelistada – kas harkis jalad, suured rinnad, Alla Pugatš-ova või hoopis transvestiidid? Need on kõik rasked muusikalised dilemmad...

Spordis on asjalood õnneks palju lihtsamad. Sekund-punkt-meeter, amper-volt-elekter. Ja isegi sommidel on siin omad võimalused. Suurürituste korraldamise kogemusi meil on, nii et o-jooksu EM-i korraldamisel me hätta ja häbisse ei tohiks jääda. Arvo Kivikasele tuleks südamele panna, et külalised tuleb korralikult vastu võtta ja maailmas veel laialt tundmata eestlaslikku külalislahkust osutada.

Kui mõni aasta tagasi suusa- ja maailmameistrivõistlustel Venemaa avarustes suruti kõigile osavõtjatele juba lennujaamas pihku „tere-tulemast“ pakike pudeli ehtsa Vene viinaga (mõistate, orienteerumissport ja viin käsikäes), siis meiegi peaks midagi oma varasalvedest kokku komponeerima. Näiteks tallinna kilud ja kama koos sooja soovitusena „Eat this!“.

Vaadates Eestimaale saabuvat rahvusvahelist seltskonda, siis massiga lööma ja metsa alla vorsti grillima tulevad Põhja- ja Venemaa ja Šveits. Väikse, ent tubli esinduse on välja pannud ka sellised igipõlised Euroopa riigid nagu Uus-Meremaa ja

Põhja-Korea. Kahtlustan muidugi, et korealane ei ole tulnud siia pelgalt rahvaste sõprust jagama, vaid eks peastaabist ole talle kaasa antud konkreetsed juhised, mis objekte tuleb kaardistada. NB! Valgevene o-koondisel on jälle oht võistlusdistantsi mitte lõpetada, sest poliitilise varjupaiga taotlemiseks tuleb kompass keerata „nach Tallinn“. Leedukad teevad seda, mida poolakad ütlevad, lätlased aga arvavad siiani, et just nemad töid Eestisse orienteerumise, sest Sixten Sild võttis Läti naise. Vaat kui kurb võib olla ühe Eestist alla(poole) jääva rahva saatus.

Kuna EM-iga samal ajal on käimas presidendiralli, siis kujutan vaimusilmas ette, kuidas iga KP on tähistatud eri presidendikandidaadi kandidaadi näolapiga ning rohelised koguvad sealsamas võsas võistlejalt allkirju partei asutamiseks.

Laste rõõmuks on kohale toodud rahvale lehitava Arnold Rüütli pildiga kuumaõhupall, millele Tarmo Mänd pileteid müüb ja ärimehi taeva alla sõidutab, et võistlusest paremat on-line ülevaadet omada. Ümberringi õnnelikud näod, Hansapank jagab õhupalle. On tore olla eestlane.

Ollele hoian kõvasti põialt. Hoidke teie kah.

Welcome to O-tepäl!

Ikka dr O

Tallinna lahtised meistrivõistlused rattaorienteerumises

23. mai Rõõsa- Paunküla.

Võistluskeskus Rõõsa järve ääres. Tähistus Tartu mnt.
Start: kell 18.00

Võistlusklassid, osavõtumaksud

HD16 – 40 EEK, HD21, HD40 - 100 EEK (kuni 18a - 40 EEK), HD50 - 80 EEK

Kaart, maastik

Mõõtkava 1:15 000, kõrgusjoonte vahe 5 m. Ooside ja järvedega maastik.

Registreerimine

Kuni 19. maini

IVK kaudu, e-post: kaido.nurja@mail.ee, Tallinna teisipäevakutel.

Märkus

Kasutusel SI elektrooniline märkesüsteem.

Koos registreerimisega tasuda osavõtumaks ülekandega OK Nõmme arveldusarvele 221022570368 Hansapangas.

AS KALEV/EOL 2006 noorte karikasari orienteerumisjooksus

EESMÄRK

Tõsta orienteerumisspordi üldist populaarsust noorte hulgas.
Leida uusi noori talente ja tuua orienteerumise juurde noortejuhendajaid.

ORGANISATSIOON JA LÄBIVIIMISE KORD

Karikasarja üldist läbiviimist, punktiarvestust ja autasustamist korraldab EOL. Karikasari koosneb 8 osavõistlusest. Osavõistluste korraldajad on EOL klubid. Iga osavõistlus on eraldi võistlus, millel on oma iseseisev juhend. Osavõistlused viiakse läbi vastavalt osavõistluse juhendile ja kehtivatele EOL võistlusreeglitele. Võistlejate osavõtuga seotud kulud kannab võistleja ise, teda lähetav klubi või organisatsioon.

OSAVÕTJAD

Karikasarjast osavõtjateks loetakse kõiki Eesti noororienteerujaid, kes osalevad vähemalt ühel osavõistlusel.

Vanuseklassid karikasarjas, kus arvestatakse osavõistluste punkte:

HD18 - s.1988-89

HD16 - s.1990-91

HD14 - s.1992-93

HD12 - s.1994 ja nooremad, kes võistlevad klassides HD12

Kui osavõistlusel on ühes vanuseklassis mitu tasemeklassi, siis karikasarja arvestuses saavad punkte ainult tugevaimas tasemeklassis osalejad.

REGISTREERIMINE

Karikasarjas osalemiseks ja koondarvestusse pääsemiseks eraldi registreerimist ei ole vaja.

Registreerimine igale osavõistlusele toimub selle juhendis määratud viisil ja tähtaegadeks.

Iga osaleja vastutab ise osavõistlusel õigesse vanuse- ja tasemeklassi registreerimise eest.

Karikasarja arvestusse kuuluvad järgmised võistlused (8):

16. aprill XVI Peko Kevad	Kitsemäed OK Peko
30. aprill Tartu Kevad	Kaiu OK Kape
13. mai Ilves-3	Otepää OK Ilves
20. mai XXVIII Lõuna-Eesti KV	Taevaskoja OK Põlva Kobras
21. mai Virumaa O-jooks	Arbavere Rakvere OK
28. juuli Rapla sprint	Rapla OK Orvand
4. august XVIII Koprakarikas	Piigaste OK Põlva Kobras
30. september Suunto Games 2006	Jõulumäe OK West

TULEMUSTE ARVESTAMINE

Karikasarja kokkuvõttes parimad selguvad osavõistlustel saadud punktide liitmise teel, kusjuures erinevatel osavõistlustel võistleja erinevates vanuseklassides osalemisel saadud punkte teise klassi üle ei viida.

Igal osavõistlusel arvestatakse punkte alljärgnevalt: I koht – 30 p., II koht – 27 p., III koht – 25 p., 4. koht – 24 p., 5. koht – 23 p., jne. Alates 27. kohast saavad kõik määrustepäraselt lõpetanud võistlejad 1 punkti.

Kohtade arv, nende võrdsuse korral koht viimase arvesse läinud etapil. Ametlik jooksev punktitable avaldatakse internetis hiljemalt 1 nädal peale osavõistluse toimumist. Viide aadressil <http://www.orienteerumine.ee>.

AUTASUSTAMINE

Igal osavõistlusel toimub autasustamine vastavalt selle juhendile. Karikasarja arvestuses aga osavõistlustel eraldi autasustamist ei toimu. Karikasarja kokkuvõttes autasustatakse igas vanuseklassis 1.–3. koha saavutanuid karikate ja Kalevi kommidega. EOL sümboolikaga meene saavad kõigil kaheksal osavõistlusel osalenud võistlejad. Autasustamine toimub 1 päev pärast viimast etappi (1. oktoobril Jõulumäel, Suunto Gamesil). Toetajatel ja sponsoritel on õigus välja panna lisaauhindu.

Eesti Orienteerumisliit

JUHATUSE otsused

27.03.2006.a.

470. Määrata orienteerumisjooksu treenerite nõukogu liikmeks Sarmite Sild ning kinnitada uus koosseis: Vallo Vaher, Nikolai Järveoja, Tarvo Avaste, Rein Rooni, Sarmite Sild.

10.04.2006.a.

471. Kinnitada AS KALEV / EOL 2006 noorte karikasarja juhend.

11.04.2006.a.

472. Esitada EOLi juhatuse esimees Leho Haldna kandidaadiks IOF Nõukogu liikme valimistele augustis 2006.a. toimul IOF kongressil.

20.04.2006.a.

473. Kinnitada Eesti koondvõistkond 6.-13. maini 2006 toimuvatele Euroopa meistrivõistlustele orien-

teerumisjooksus järgmises koosseisus: Erkki Aadli (SK Saue Tammed) - lühi,tava, Rain Eensaar (OK Põlva Kobras) - tava, Andreas Kraas (SK Saue Tammed) - lühi,tava, Olle Kärner (Sportnet) - lühi,tava, Marek Nõmm (SK Saue Tammed) - lühi,tava, Markus Puusepp (OK Võru) - sprint,lühi ja Sander Vaher (OK Põlva Kobras) - lühi,tava ning naistest Anu Annus (Värkska

OK Peko) - sprint,lühi,tava, Liis Johanson (OK Põlva Kobras) - sprint,lühi,tava, Kirti Rebane (SK Saue Tammed) - sprint,lühi,tava, Annika Rihma (OK Põlva Kobras) - sprint,lühi,tava, Viivi-Anne Soots (SK Saue Tammed) - lühi, Maret Vaher (OK Põlva Kobras) - lühi,tava ja Merike Vanjuk (OK Kape) - tava. Treener-esindaja Tarvo Avaste

16.03.2006.a.

469. Nimetada Euroopa MV (05.-14.05.2006, Otepää) Eesti poolseks žürii liikmeks Mati Poom ning teavitada antud otsusest IOFi.

Reklaami avaldamise hinnad

1. Eesti o-võistluskutsete avaldamine (must-valge):

- 1.1. suurus kuni A7 60 kr.
- 1.2. suurus kuni A6 125 kr.
- 1.3. suurus kuni A5 250 kr.
- 1.4. suurus kuni A4 500 kr.

(korduskutse avaldamine -30%).

Värvilised võistluskutsed reklaami hinnaga.

2. Reklaami avaldamine (sisemised leheküljed):

- 2.1. suurus kuni A7 värviline 400 kr.
- 2.2. suurus kuni A6 värviline 800 kr.
- 2.3. suurus kuni A5 värviline 1600 kr.

2.4. suurus kuni A4 värviline 3200 kr.

3. Reklaami avaldamine (tagakülj) A4 värviline 4000 kr.

(kordusreklaami avaldamine -30%).

Eesti Orienteerumisliidu liikmetele on reklaami avaldamisel soodustus -50%.

Võistlusmaastike sulgemise teadete avaldamine on tasuta.

TERVEX orienteerumisvõistlus

2. aprill 2006 - Tallinna Loomaaed

1 Rada (H14,H18,H21,H35,H50,D14,D18,D21,D35,D50,PIKK): 18 KP 3.64 km

1. Armo Hiie	Lennubaas	00:18:07
2. Heiti Hallikma	Võru	00:18:48
3. Randy Korb	Peko	00:19:09
4. Erik Aibast	Tammed	00:19:18
5. Eduard Pukkonen	Harju KEK	00:20:13
6. Vladimir Savinov	SRD	00:20:22

16. Viivi-Anne Soots	Tammed	00:22:12
22. Eva-Maria Ehala	Rae	00:24:10
27. Heidi Sild	West	00:24:58
110. Piret Krutob		01:20:56
111. Kaja & Ode Pino		01:41:47

2 Rada (LÜHIKE): 8 KP 2.38 km

1. Alina Kramarenko		00:23:08
2. Marika Utkin		00:26:12
3. Riina Tomson		00:26:24
28. Leana Jete Korb		01:12:41

D14 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Triin Melnik		00:33:04
-----------------	--	----------

D18 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Eva-Maria Ehala	Rae	00:24:10
--------------------	-----	----------

D21 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Viivi-Anne Soots	Tammed	00:22:12
2. Heidi Sild	West	00:24:58
3. Marje Venelaine	Tammed	00:25:20

D35 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Lea Leppik	TAOK	00:26:42
---------------	------	----------

D50 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Niina Karnit	SRD	00:33:34
-----------------	-----	----------

H14 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Sergei Rjaboškin	SRD	00:23:47
---------------------	-----	----------

H18 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Lauri Sild	Võru	00:20:48
---------------	------	----------

H35 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Randy Korb	Peko	00:19:09
---------------	------	----------

H50 Rada (1): 18 KP 3.64 km

1. Riho Männi	Lehola	00:22:42
---------------	--------	----------

Tervexi orienteerumisvõistluse parim oli Armo Hiie

Spordi- ja tervisemess Tervex 2006 toimus 1. ja 2. aprillil Saku Suurhallis. Messi külastasid kahe päeva jooksul tuhanded tervisespordihuvilised.

Tervexil oli oma boksiga esindatud ka Eesti Orienteerumisliit.

Tervexi orienteerumisvõistluse Tallinna Loomaaias võitis Armo Hiie, kes edestas Heiti Hallikmad ja Erik Aibastit.

Naistest võitis Viivi-Anne Soots, teine oli Heidi Sild ja kolmas Marje Venelaine. Teistes klassides võidutsesid Triin Melnik, Eva-Maria Ehala, Lea Lepik, Niina Karnit, Sergei Rjaboškin, Lauri Sild, Randi Korb ja Riho Männi.

ORIENTEERUMISKAART TALLINN

1:10 000 h 2,5m

47. JÜRIÖÖ TEATEJOOKS

ÜLEMISTE

sk mercury ♀

S F T

Tallinna Vesi

Ülemiste järv

EESTI KULTUURKAPITAL

1:10 000
h 2,5m

200610 EESTI ORIENTEERUMISKAART

OK Kooperator

Valbis: Margus Klement, Jaanus Pelt, Kaido Maja

Alamkaardi: valbis 1:10 000, Eesti sõnaraamat

R	R	R
---	---	---